

BUDAPEST

IV. Semmelweis u. 15 I. 4.

T. c. Dunaposta

Nyelvi Újság

Noviszád, 1938 január 14, péntek

Urednik — Szerkeszti
ANDRÉE DEZSÓ

19. évfolyam 13. szám

A budapesti értekezlet beváltotta a hozzá fűzött várakozásokat

Ausztria és Magyarország elismeri a Franco-kormányt — Hivatalos jelentés az értekezlet eredményéről

Budapestről jelentik: A budapesti hármas tanácskozás külföldi vendégei csütörtök reggel elhagyták a magyar fővárost. A tanácskozával kapcsolatban a csütörtök reggeli napilapok megállapítják, hogy az eredményként közzétett nyilatkozat világos és pozitív tar-

talmával bebizonyította, hogy az értekezlet beváltotta a hozzáfűzött reális várakozásokat. Megmutatta, hogy a három ország szoros baráti összefogása bevált és értékes eszköze a békének és az európai újépítésre irányuló ösztönös törekvéseknek.

AZ EURÓPAI HELYZET TISZTÁZÁSA

Rómából jelentik: A Stefani-iroda budapesti szerkesztője a következőket írja: A budapesti olasz—magyar—osztrák értekezlet az európai helyzet nagymérvű tisztázását jelenti. Megállapítást nyert, hogy a Németországgal való együttműködés teljes összhangban van az 1936-ban kötött német—olasz egyezményvel, valamint a Róma—Berlin tengely alapelveivel. Azok a nyugati kísérletek, hogy Németországot eltávolítsák, kiemeljék a dunamedencei együttműködésből, a jövőben teljesen csődöt mondanak.

A budapesti értekezlet a Duna-völgy kérdéseivel kívül az általános európai helyzettel is foglalkozott. Ami a spanyol nemzeti kormányt illeti, Ausztria és Magyarország — az európai műveltségnek a kommunizmus elleni megvédése érde-

kében — e téren már régen határozott és megszabott utat követ. Mindezek alapján elmondható, hogy a budapesti értekezlet a legszélesebb mederben megvitatta és világot vetett a dunai és egész Európa valamennyi kérdésére. A kedvező eredmények világos bizonyítékai ennek, mennyire céltalan a nyugati demokráciák sajtójának az a törekvése, amellyel az értekezlet jelentőségét csökkenteni igyekezett. Ez után az értekezlet után csak növekedett a római jegyzőkönyvek jelentősége, amelyek Középeurópa békéjének alap- elemét alkotják.

TÁVIRAT MUSSOLININAK

Budapestről jelenti az Avala: A Magyar Távirati iroda közli: Schuschnigg, Darányi, Schmidt és Kánya miniszterek a következő üdvözlőtáviratot intézték Mussolininhoz:

— Az együttes nyilatkozat aláírásának pillanatában, amely a római jegyzőkönyv aláíró államai értekezletének eredményét foglalja össze, sietünk Nagyméltóságokban megalapítóját üdvözölni annak a műnek, amely nem csupán országaink törvényes érdekeit védi és eddigi kapcsolataink fejlesztését teszi lehetővé, hanem egyben az igazság és az általános béke ügyét is szolgálja.

A hivatalos közlemény

Mint az Avala Budapestről jelenti, a hármas értekezlet befejeztével a következő közleményt adták ki:

1. Ciano gróf olasz külügyminiszter, Schuschnigg osztrák kancellár, Schmidt osztrák külügyi államtitkár, Darányi magyar miniszterelnök és Kánya magyar külügyminiszter január 10, 11. és 12-én a római jegyzőkönyvek alapján tanácskozást tartottak Budapesten.

2. A három állam képviselői ezuttal is meglelégedéssel állapították meg a római jegyzőkönyvek pozitív eredményeit és kedvező fejlődését. Újból megerősítették azt a közös akaratukat, hogy a jegyzőkönyvek keretében fokozzák a szívélyes együttműködést politikai és gazdasági téren. E szellemről áthatva, Ausztria és Magyarország képviselői meglelégedésüknek adtak kifejezést ama benső együttműködés felett, amely Németország és Olaszország között fennáll és a Berlin—Róma tengelyt a béke és a megújulás újabb, ünnepélyes biztosítékának tekintik.

Ausztria képviselői az értekezleten kifejtették, hogy Ausztria politikája a római jegyzőkönyvekben és az 1936 július 11-én kötött német—osztrák egyezményen nyugszik. Olaszország és Magyarország képviselői e politikával szemben meglelégedésüket fejezték ki.

3. Ausztria és Magyarország képviselői leszögezték, hogy határozott ellenségei a kommunizmusnak és rokonszenvvel üdvözlők az olasz—német—japán kommunistaellenes egyezményt. Kifejezték azt az eltökélt szándékukat, hogy saját országaikban minden erejükkel küzdenek a bolsevizmus ellen.

4. Ausztria és Magyarország képviselői közölték Olaszország képviselőjével, hogy a Franco-kormányt forma szerint Spanyolország, továbbá valamennyi spanyol birtok és gyarmat törvényes kormányának ismerik el. A három kormány képviselőinek az a nézete, hogy ez a határozat hozzájárul majd a Spanyolország és más nemzetek közötti normális viszony létrehozásához és Európa megbékéléséhez.

5. Ausztria és Magyarország képviselői, tekintettel azokra a nagyon komoly okokra, amelyek Olaszországot a Népszövetségből való kilépésre készítettek, valamint e lépés következményeinek mérlegelése alapján kijelentik, hogy a Népszövetségi Tanácsnak nem lehet és nem szabad eszmei csoport jellegével bírnia. Ha ez mégis bekövetkezne, Ausztria és Magyarország fentartja magának a jogot, hogy a Népszövetségi Tanácshoz való viszonyát újabb vizsgálat tárgyává tegye.

6. Olaszország és Ausztria képviselői újból kijelentik, hogy kormányaik teljes mértékben elismerik Magyarország fegyverkezési egyenjogúságát. A három kormány ennek az elvnek gyors megvalósítását feltétlenül szükségesnek tartja. Olaszország és Ausztria megbízottal kijelentik, hogy kormányaik nagy érdeklődéssel kísérik a magyar—román viszony alakulását és azon az állásponton vannak, hogy a magyar—román megbeszélések kielégítő eredménye nagy mértékben hozzájárulna a béke megszilárdításához a Dunamedencében.

7. A három állam képviselői tanulmányozták a gazdasági helyzetet és megegyeztek abban, hogy minden erejükkel folytatják az árucserre fokozását a három állam között, a nemrég megállapított alapon.

8. A három állam képviselői megerősítik azt az együttes akaratukat, hogy hajlandók együttműködni minden állammal, amely a béke igazi céljait, a megújulást és a nemzetek közötti jobb megértést tartja szem előtt.

Ausztria német állam

Bécsből jelentik: Schuschnigg kancellár és Schmidt Guido külügyi államtitkár csütörtök délután fél egykor érkeztek vissza Budapestre. A pályaudvaron az osztrák kormány tagjai és igen sok előkelőség fogadta az osztrák államférfiakat. Magyar részről a bé-

csi magyar követség tagjai jelentek meg a fogadásnál, Hertelendy Andor követségi tanácsos vezetésével.

Schuschnigg kancellár a félhivatalos osztrák Politische Korrespondenzben a tanácskozásokról a következőket írja:

— A budapesti megbeszélések után a római jegyzőkönyvek tovább fennállása elvitathatatlan tény. Az olasz politika, a valóságok politikája, amelyet a Németországgal való szoros barátság jellemez, ezzel a ténnyel teljes összhangban van. Az 1936 július 11-i német—osztrák egyezmény a római jegyzőkönyvek megfelelő kiégyezítése. Ausztria mindig német államnak vallotta magát és ezt minden alkalommal hangsúlyozta. Ausztria soha, semmi körülmények között sem folytatna olyan politikát, amelynek éle Németország ellen irányulna. Ez a felfogás a budapesti megbeszéléseken teljes megértésre talált.

A JEGYZŐKÖNYVEK KIÁLLTÁK A TÜZPRÓBÁT

Rómából jelentik: Az olasz sajtó nagy örömmel fogadta a budapesti tanácskozásokról kiadott záróközleményt, amelyben a tanácskozások teljes és tökéletes sikerének fényes igazolását látja. A nyilatkozat — írja a Messagero — a legvilágosabb és a leghatározottabb. Ha az európai politika mai állása mellett a budapesti értekezlet után csak a szokásos szűkszavú közleményt adták volna ki, a csalódás teljesen indokolt lett volna. A római jegyzőkönyvek azon-

ban kiállták a tűzpróbát. A három nemzet barátsága ellenállt az idők viharának, sőt még meg is növekedett annyira, hogy más erőket is vonz maga felé. A lap ezután sorra veszi a nyilatkozat pontjait. Örömmel állapítja meg, hogy Budapest és Bécs habozás nélkül rokonszenvét fejezte ki a Berlin—Róma tengely célkitűzései iránt. Ugyancsak nagy jelentősége van annak, hogy Ausztria és Magyarország helyesli a kommunizmus elleni politikát és figyelmeztető jel mindenki számára, hogy a két ország elismerte Franco kormányát.

Reggeli levél

Modern látogatás

Az egyik hírbokrétában, amit a francia félhivatalos ügynökségtől kaptunk, szerényen, csendesén húzódtott meg ez a kis könyvatos virág-szál:

Madrid, január hó.

(Havas). Az angol munkáspárti képviselők csoportja Madridba érkezett, ahol a miniszterelnökség főtitkára fogadta a vendégeket. Hétfőn az angol képviselők a lövészárkokba látogatnak el.

Igen, régi szokás, hogy politikusok, a parlament tagjai társasutazást rendeznek valamely barátságos állami fővárosába s ott bemutatják nekik az ország nevezetes intézményeit. A külföldi képviselők ellátogatnak a parlamentbe, a nemzeti múzeumba, a nemzeti könyvtárba, az egyetemi klinikákra... A miniszterelnökségen szokott lenni egy sok nyelvet beszélő, világot-látott, nagyon finom modoru főtisztviselő, aki az előkelő vendégeket fogadja és kalauzolja. Az ilyen látogatások alkalmával szokták azután kiadni az egyszerű kis kommunikét: »Hétfőn az angol (vagy svéd, vagy török, vagy afganisztáni) képviselők a múzeumba látogatnak el.«

Ugy látszik, Madridnak ilyen megszokott intézményévé vált a lövészárkok. Külföldi vendégek programjában feltétlenül szerepelnie kell. Vasárnap: megérkezés, ebéd a miniszterelnökségen, opera; hétfőn villásreggeli a főpolgármesternél, látogatás a lövészárkokban... A lövészárkok természetesen még egy igen rövid, két- vagy háromnapos madridi tartózkodás programjából sem maradhat ki.

A fejlődés utjai, ugylátszik nem egészen abba az irányba vezetnek, amit a boldog XIX. század elképzelt. A politikai szabadság és a technikai fejlődés optimista századában az élet mintha naponta egy lépést tett volna a biztonság, a kényelmes, sőt kedélyes nyugalom felé. A háborúk rövid epizódoknak tűntek fel, a sötét és véres mult pusztulásra ítelt, utolsó, kísértő emlékeinek. Az európai fővárosokban egymásután épültek az iskolák, a kórházak, a könyvtárak, a színházak, a házakban felragyogtak a villanykörtek, a falakban vidáman futottak széjjel a vízvezeték, a központi fűtés csövei.

Hogy a lövészárkok az európai fővárosok megszokott, állandó jellegű intézményévé válik, ahová illő dollog elkalauzolni a külföldi vendégeket, arról az új meg új csodákon ámuldozó nagyapáink nem is álmodtak. Annál kevésbé álmodhattak, mert magát a lövészárkot is várva-várt, a nagyszerű XX. század ajándékozta az emberiségnek.

A hivatalos könnyedség, az udvarias »ellátogatás« kedves jövőbeli jeleneteket idéz a képzeletünkbe. Az európai házigazda tágas, kellemes lövészárkában fogadja vacsora utáni feketekávéra vendégeit. Megjelenés khaki egyenruhában, rohamsisakban. A feketét a rohamsisakos háziasszony az állás mögött fűzi meg gránáthüvelyben, egy hársfa lángjánál, melybe az imént kapott bele egy gyújtóbomba. A rádiót tegnap szétlőtték, de a vendégek ezért kellemesen szórakoznak, mert az ellenséges

E hó 16-án, vasárnap d.u. ¼ órai kezdettel a Szlobodában másodsor

P. Anthelme

Az abbé

3 felv. 6 képben

Jegyek elővételben Ábrahám J. könyvkereskedésében és Fehér Gy. üzletében Masarikova 18. Telefon 31-71

Helyárak: ülőhely I., II. sor 30, III-VIII. sor 20, IX-XIV. sor 15, XV-XX. sor 10, XXI-XXVI. sor 8, balkon 15, állóhely 5 dinár.

— Folytatás az első oldalról —

Az olasz politika sikere

Párisból jelenti az Avala: A Martin a budapesti tanácskozásokról kiadott nyilatkozattal kapcsolatban azt írja, hogy a megbeszélések eredménye az olasz politika teljes sikerét jelenti. A budapesti tanácskozások szemmel láthatóan a kisebbségi kérdésre vonatkozó

magyar-román megbeszélések útját egyengették. A zárónyilatkozat azt mutatja, hogy minden súlyos kérdés megoldását megtalálták. Francia politikai körök véleménye szerint az értekezlet munkáját teljes siker koronázta. Hangsúlyos szellemben ír a Journal is.

Csangkaisek nagyarányú offenzívára készül

Kína területekkel akar fizetni a szovjetsegítségért

Sanghajból jelenti a Reuter-iroda: Hasegava japán altengernagy az angol tenegrszeti hatóságoknak megígérte, hogy visszaad tulajdonosainak két angol vontatóhajót, amelyeket a japánok lefoglaltak, mert japán lobogó alatt haladtak.

A tókiói hadseregfelügyelőség épületében csütörtökre virradó éjjel nagy tűz pusztított. Az épület nagyrésztben megsemmisült, a legfontosabb irományokat azonban sikerült megmenteni. A tűz oka ismeretlen.

A londoni Star jelentése szerint Kinából egy angol hajó fedélzetén kétféle font értékű aranyat szállítottak az Angol Banknak.

KINA OFFENZÍVÁRA KÉSZÜL

Párisból jelenti: Az Agence Radio hongkongi értesülése szerint a kínai nemzeti kormány főhadiszállása nagyszabású offenzívát készít elő a Nankingtól nyugatra működő japán csapatok ellen. Hankau környékén a kínaiak számos lőszerraktárt rendeztek be és a hadsereg ellátására több ezer tonna rizst halmoztak fel. Félhivatalos kínai körökben kijelentették, hogy Külső-Mongóliát, amely már hosszabb ideje szovjet-ellenőrzés alatt van, szintén hadizónának minősítik.

JAPÁN FELEMELI A SZOLGALATI IDŐT

Tókióból jelenti: A hadügyminiszterium közli, hogy a kormány a gyalogság szolgálati idejét 18

tízérség éppen nagy támadást indított. A közelben lecsap egy ágyugolyó, szerencsére különösebb baj nem történik, mindössze az egyik vendég

hónapról 24-re, a tartalékos tisztek szolgálati idejét pedig 12 hónapról 24 hónapra emelte fel.

Kaja pénzügyminiszter a minisztertanács ülésén kijelentette, hogy Japán pénzügyileg abban a helyzetben van, hogy többéves háborút is kibír.

OLASZ KÜLDÖTTSEG TÓKIÓBAN

Tókióból jelenti: Az olasz nagykövet közölte Hirota külügyminiszterrel, hogy rövidesen nagyobb számú olasz politikai s gazdasági szakértőből álló küldöttség érkezik Tókióba.

BOMBÁZOTT KIKÖTŐ

Sanghajból jelenti: Kínai forrásból közlik, hogy több japán repülőgép bombázta Hoihut, Hainam sziget egyik legfontosabb kikötőjét. A lövedékek elpusztították a kínai főhadiszállást és 5 más épületet. A Standard Oil társaság igazgatójának háza is romokban hever.

Csingtau meghódítását a japánok befejezték. A kikötőben 30 japán hadihajó horgonyoz. Ezek közül 10 csapatszállításokra van berendezve.

TÓKIÓ MÉG REMÉL

Londonból jelenti: Az angol lapok értesülése szerint a tókiói kormány még mindig nem mondott le a béke reményéről és várja Csangkaisek választát. A Daily Telegraph úgy tudja, hogy a legutóbbi császári értekezlet döntései

kap egy kisebb idegsokkot. A többiek gyengéden hazatérőmogatják.

Valóban kellemes, igazi modern látogatás volt... (g. g.)

a következők:

1. Japán az új pekingi kormányt Kína törvényes kormányának ismeri el. 2. Sanghajból visszahívják a japán nagykövetet és Csangkaisek kormányát törvénytelennek nyilvánítják.

TERÜLETATENGEDÉS

Londonból jelenti: A Daily Express közli, hogy rövidesen kínai küldöttség érkezik Párisba. A küldöttség állítólag teljhatalmat kapott arra, hogy a szovjetnek fontos területi engedményeket tegyen a Japán elleni fegyveres segítség ellenében. Japán veresége esetén a szovjet megkapná Koreát, Mandzsuriát és egész Mongóliát. Viszont Szovjetország hadászati vasutvonalakat építene Nyugat-Kína felé és nagymennyiségű repülőgépet szállítana Kinának.

Varsó tartózkodó

Beck a csehszlovák-lengyel viszonyról

Varsóból jelenti: Beck lengyel külügyminiszter a képviselőház külügyi bizottságában nyilatkozott a csehszlovák-lengyel viszonyról. Éber figyelemmel kell kísérenünk — mondotta — vajjon a prágai kormány igazán folytatni akarja-e rosszakaratu politikáját a köztársaság területén élő lengyelekkel szemben, mert ez arra készítené Lengyelországot, hogy a legnagyobb foku tartózkodás politikáját kövesse a prágai kormány irányában. A prágai kormány Lengyelország iránt tanúsított nyilvánvaló rosszakaratnak tekintendő, ha bármiféle intézkedést léptetnének életbe valamelyik csehszlovákiai kisebbség javára, anélkül, hogy ezeket — azonos elvek szerint — a lengyel kisebbség javára is alkalmaznák.

A lengyel külügyminiszter egyébként szerdán este elutazott Genfba, a Népszövetségi Tanács ülésére. Utját valószínűleg megszakítja Berlinben, ahol a német kormány képviselőivel találkozik.

Parasztháború egy boszniai faluban hat halottal és több sebesüléssel

A boszniai prijedori járásban levő Omarszko faluban tegnapelőtti hetivásár volt, amelyre körülbelül ezer földműves jött össze. A vásártéren az egyik, kocsmában összeverekedett egy muzulmán és egy pravoszláv földműves, akik már régebben hádlában állottak egymással. A muzulmán pravoszláv ellenfelét többször arculütötte. Erre általános verekezés támadt, a muzulmánok saját emberük, a pravoszlávok pedig a maguké segítségére mentek.

A verekedést kezdő muzulmán revolverét vette elő és lelötte ellenfelét, mire a többi pravoszláv rávetette magát a muzulmánra és agyonütötte. Utána kiméletlenül egymásnak mentek a szembenálló felek és mire a rendőrség a helyszínére érkezett, ott

hat halottat és több súlyos sebesültet talált.

A rendőrök azonnal őrjáratot indítottak a faluba, hogy a további vérengzésnek elejét vegyék, mert félt volt, hogy a verekezés még nagyobb méreteket ölt. Közben Banyalukáról is jött csendőrség, amelynek sikerült a rendet helyreállítani a faluban.

Noviszád lakossága 1922 óta megkét-szereződött, a városi közterhek azonban nem növekedtek ilyen arányban

1922-ben városi pótdoból 5,868.798 dinár, 1937-ben pedig 5,354.810 dinár folyt be

Noviszádnak 1922-ben 40.000 lakosa volt, ma már jóval a hetvenezren felül van a lakosság száma. A város beépített területe is nagy mértékben növekedett és így érthető lenne, ha a városi közterhek is ilyen arányban emelkedtek volna. Ez azonban egyáltalán nem következett be, mert a közterhekből eredő városi jövedelem nem emelkedett olyan arányban, mint a város lakosságának száma.

Ennek igazolására a legbiztosabb mód, ha 1922-től kezdve 1937-ig ismertjük a városi költségvetéseket, illetve a kivetett pótdobokból és egyéb városi illetékekből eredő jövedelmeket, amelyeket az állami egyenes adó fizetésére kötelezettek fizettek.

Az 1922. évben még volt utadó, ami 20%, ugyanakkor a pótdob 100%, az iskolai pótdob 27%,

a városi pótdobok tehát az állami adó 147 százalékát tették ki.

Az állami egyenes adó 3,986.677 dinár, az erre kivetett pótdobok pedig 5,868.677 dinárt tettek ki, míg a csatornázási illeték 197.129.98 dinár volt.

Az 1923. évben az állami adóalap emelkedett, így a város jövedelme is tekintélyes mértékben növekedett. Az utadó 20%, a pótdob 92%, az iskolai pótdob 35%, tehát

ismét 147% volt a városi pótdobok összege.

A 6,086.973 dinár állami egyenes adó után 9,340.393 dinár pótdob folyt be, ezenfelül ebben az évben honosították meg a tűzoltói illetéket, ami 874.692 dinárt tett ki, míg a csatornázási illeték 270.852 dinár volt.

1924-ben az utadó 20%, a pótdob 98%, az iskolai pótdob 30%, a városi pótdobok összege 148% volt.

Az állami egyenesadó 5,704.075 dinár, az erre kivetett pótdobok 7,485.679 dinárt tettek ki, míg a tűzoltói illetékből 841.119, csatornázási illetékből pedig 251.238 dinár folyt be.

Az 1925. év némi esökkenést mutat, mert az utadó 20%, a pótdob 75%, az iskolai pótdob 46%, az összes pótdob tehát 141% volt.

Az 5,380.410 dináros állami adóalap után 7,138.234 dinár városi pótdob folyt be, míg a tűzoltói illeték 980.077, a csatornázási illeték pedig 306.310 dinár volt.

1926-ban azonban erősen emelkedtek a közterhek, az utadót 40, a városi pótdobot 121, az iskolai pótdobot pedig 31 százalékban állapították meg, úgy, hogy

a pótdobok 192 százalékra emelkedtek.

Az 5,840.517 dinár állami egyenes adók alapján kivetett pótdobok összege 11,821.981 dinár volt, ami-

hez még 1,315.147 dinár tűzoltói illeték és 363.424 dinár csatornázási illeték is járult.

1927-ben már lefaragtak keveset a költségvetésből, az utadó 40%, a pótdob 85%, az iskolai pótdob 31%,

az összes pótdob 156% volt.

Az állami egyenesadó 5,341.684 dinár, ennek alapján a pótdob 8,852.750 dinár, a tűzoltói illeték 1,442.937, a csatornázási illeték pedig 388.969 dinár volt.

1928-ban megszűnt az iskolai pótdob, de annyival magasabb lett a városi pótdob, az utadó 40%, a pótdob 118%,

az összes pótdob 158% volt.

Az állami egyenes adó 5,418.481 dinár, az ennek alapján kivetett pótdob 8,769.768, a tűzoltói pótdob 1,575.837, a csatornázási illeték 417.681 dinár volt.

A következő 1929. évben az utadó is megszűnt, de jött helyette a kuluk, a városi pótdob most

118% volt,

az 5,418.481 dináros állami adóra kivetett városi pótdob 6,197.113, a tűzoltói illeték 2,662.343, a csatornázási illeték 791.972 dinár volt.

1930-ban a pótdob 67% volt, de az állami adóalap 12,935.478 dinárra emelkedett és így a községi pótdoból is 7,062.946, a tűzoltói illetékből 2,855.769, a csatornázási illetékből pedig 831.551 dinár folyt be.

1932-ben a pótdob 50%, az állami egyenes adó 11,750.170, a városi pótdob 6,162.274, a tűzoltói illeték 1,385.690, a csatornázási illeték 1,325.434 dinár volt.

1933-ban a pótdob 47%, az állami egyenes adó 12,978.314, a városi pótdob 6,127.258, a tűzoltói illeték 1,476.331, a csatornázási illeték 1,458.806 dinár volt.

1934-ben a városi pótdob 49% volt, de ebben az évben vezették be a 4%-os szociális pótdobot, úgy, hogy a városi pótdob 53 százalékot tett ki. Az állami egyenes adó alap 10,898.464 dinár, a községi pótdob 5,721.529, a tűzoltói illeték 864.500, a csatornázási illeték 916.000 dinár volt.

Ebben az évben lépett életbe az új költségvetési rend,

amely szerint a költségvetést nem

naptári évenként kellett összeállítani, hanem április 1-től a következő év március 31-ig. Az 1935—1936. költségvetési évben a városi pótdob 45%, a szociális pótdob 4%, összesen 49% volt. Az állami egyenes adó 12,215.396 dinár, a városi pótdob 5,985.543, a tűzoltói illeték 1,202.500, a csatornázási illeték 1,307.500 dinár volt.

Az 1936—1937. költségvetési évben a pótdob 41%, a szociális pótdob 4%, összesen 45% volt. Az állami egyenes adó 12,600.212 dinárt, a községi pótdob 5,583.859, a tűzoltói illeték 1,065.000, a csatornázási illeték 1,307.500 dinárt tett ki.

A mostani 1937—1938. évre a pótdob 40%, a szociális pótdob 4%, az összes pótdob 44% volt. A 12,127.000 dinár állami egyenes adóra kivetett városi pótdob összege tehát 5,352.810, a tűzoltói illeték 1,240.000, a csatornázási illeték pedig 1,326.500 dinárt tett ki.

Ebből látszik, hogy míg

1922-ben, amikor a városnak 40.000 lakosa volt, az összes városi bevétel — a fogyasztási adó kivételével — 6,065.929 dinárt tettek ki, addig az 1937—1938. költségvetési évben, amikor már jóval hetvenezren felül van a lakosság, az összes városi terhek — a fogyasztási adó és kuluk kivételével — 7,921.310 dinárt tesznek ki.

A legtöbb városi terhet 1926-ban fizették a noviszádiak, 13,500.752 dinárt.

Ki kell tartani a kibékülés nagy műve mellett

XI. Pius pápa válasza Mussolininak

Vatikánvárosból jelentik: XI. Pius pápa szerdán fogadta azt a 60 érseket, püspököt és 2000 plébánost, akik vasárnap Mussolini előtt jelentek meg a Venezia-palotában. A pápa a papsághoz intézett beszédében utalt Mussolini kijelentéseire is. Igazságot mondott az — mondotta — aki azt állította, hogy a pápa hön öhajítja a kiegyezést az állammal. Hasonlóképpen fenségesen megnyugtató és biztató volt az a kijelentése, hogy szilárd hűséggel ki kell tartani a kibékülés nagy műve és az azt követő más fontos aktusok mellett. Nem ké-

telkedünk benne, hogy ezekre a kijelentésekre Isten bőséges áldása száll le. Ez a vigasztalás annál inkább jölessen a pápának, mert ha az Alpok felé fordítja tekintetét, ott sajnos, fenyegető fellegetek vagy legalább is sűrű ködöt kell látnia.

A Szentatya végül annak a reményének adott kifejezést, hogy azok az olaszok, akik átkeltek az Alpokon, odaát példát adnak igazi katolikus hitükről. A pápa itt arra a 30.000 olasz munkásra célt, aki márciusban Németországba megy munkát vállalni.)

Angol-ir megbeszélések Londonban

Az amerikai törvényhozás üdvözli az ir szabadállamot

Dublinból jelentik: Az új ir alkotmány életbelépése óta Irország parlamentje szerdán tartotta első ülését nagy érdeklődés mellett. Ezzel kapcsolatban az ir lapok közlik, hogy De Valerához üdvözlést küldött az amerikai törvényhozás 268 tagja, köztük 80 szenátor. Az aláírók az ir szabadállam születésnapjára legszélyesebb szerencsekívánataikat fejezik ki De Valerának.

Londonban hivatalosan közölték, hogy az ir szabadállam és Anglia képviselői jövő hétfőn előkészítő eszmecsere-re találkoznak Londonban, hogy a két nemzet viszonyát érintő

fontos kérdésekről tanácskozzanak. Az ir küldöttséget De Valera államelnök vezeti, tagjai az iparügyi, továbbá a földmívelési és a pénzügyminiszter lesznek, az angol küldöttség pedig Chamberlain miniszterelnökből, Simon, Hoare és Malcolm Macdonald miniszterekből áll. A megbeszélések pontos programja még nem ismeretes, de valószínűnek tartják, hogy nemzetvédelmi, pénzügyi és mezőgazdasági kérdések, valamint a mostaninál megfelelőbb kereskedelmi szerződés-kötés kerül szóba.

KELLER FEST TISZTÍT
Férfiruha tisztítása 25'— dinár
Nőiruha tisztítása 19'— dinár
GALLÉROK és INGEK szakszerű tisztítása
Noviszád, Safarikova ul. 8
a ref. templommal szemben

A LEGSULYOSABB KÉRDÉS

Az angol sajtó az óvatos bizakodás hangján ír a küszöbön álló ir-angol tárgyalásokról. A tárgyalásoktól legalább is a feszültség enyhülését és az ir alkotmányreform következtében felvetődött kényes kérdések tisztázását várják. A legsúlyosabb kérdés Irország kettéosztásának ügye. Az ir kormány törhetetlenül ragaszkodik Északirország visszacsatolásához, holtól erről Anglia tárgyalni sem akar. Mindamellett De Valera beleegyezik majd abba, hogy háború esetén Anglia Irország területét is használhassa, továbbá, hogy Anglia katonai támpontokat építhessen a nyugati partvidéken. Az ir kormány biztosítékot ad arra, hogy Irország területét idegen hatalom nem használhatja Anglia elleni hadműveletek céljaira, Anglia viszont beleegyezik abba, hogy Irország saját tengeri haderőt építsen, a dominiumok min-tájára. Ezenkívül a két ország igyekszik megelégníteni az árucserereform-galmat.

Siera RADIO nemcsak vonalban működve, hanem a legszeliktivebb készülék. Eladja „Lux Radio” Marko Doster, Novi Sad, Kr. Alexandra 24

HALLÓ!

Osztrovski, a szovjet bukaresti követe, visszahívását kérte kormányától, azzal az indoklással, hogy a Romániában bekövetkezett rendszerváltozás miatt semmi célja sincsen annak, hogy a szovjetet továbbra is képviselje Romániában. Románia a szovjet kormányt 1934-ben ismerte el, amikor Titulescu és Litvinov Genfben megegyeztek, azóta tart Szovjetország követeit is Bukarestben.

Pestmegye törvényhatósági bizottsága most választotta meg első alispánját. Magyarország legnagyobb vármegyéjének alispánválasztása elé nagy érdeklődéssel tekintettek politikai körökben is. Alispánválasztásánál a szélsőjobboldali vitéz Endre László gödöllői főszolgabíróvá választották meg 301 szavazattal 150 ellenében.

Varsóban nagyszabású kommunista pert kezdtek tárgyalni. A 43 vádlott a vádirat szerint bolsevista propagandát fejtett ki és a fennálló társadalmi rend megdöntésére törekedtek.

Az olasz kereskedelmi tengerészet kiépítésére vonatkozó terv szerint rövid időn belül 44 új hajó építéséhez kezdnek. Az új hajók összesen 250.000 tonnásak lesznek. A hajóépítés céljaira egy és fél milliárd lírát irányoztak elő.

Az utóbbi időben a világsajtóban olyan hírek terjedtek el, hogy Göring porosz miniszterelnök több külföldi államot meglátogat. Hivatalos berlini helyen ezzel kapcsolatosan kijelentik, hogy a négyéves gazdasági terv következtében annyi munkája van Göringnek, hogy kérdés, elhagyhatja-e Németországot.

Geoffrey Lloyd, az angol légügyi miniszterium államtitkára, január 18-án Németországba utazik, hogy a német légvédelmi intézményeket tanulmányozza. Lloyd államtitkár visszatérése Párizsban hasonló céllal megvizsgálja utját.

A lengyel püspöki kar üzenetet intézett a katolikusokhoz, hogy a kommunizmustól a legteljesebben tartózkodjanak, mivel homlokegyenest ellenkezik az Egyház tanításával. A kommunizmussal egyidejűleg a szabadkőművesek és istentagadók ellen is felép a lengyel püspöki kar. A katolikusoknak az osztályharc ellen és a szociális béke érdekében kell működniük, mert csak így lehet a munkás és munkaadó közötti kölcsönös megértés és az igazságosság szellemét megteremteni.

A most megválasztandó bolgár parlament első feladata lesz annak a kérdésnek a megvitatása, hogy a gyári munkások részesedjenek-e az üzemi hasznokban és ha igen, milyen arányban.

Sikovsky amerikai gangster vezér, akit „Kid Tiger” néven ismernek, miután Európa egyetlen állama sem fogadta be, Barcelonába utazott. A barcelonai rendőrség azonban felfigyelt a volt amerikai szeszcsempészre, letartóztatta és mint alkalmatlan idegent kitoloncoltatta a köztársasági Spanyolország területéről.

Most kezdte meg esalás miatt méltó öt éves büntetésének kitöltését a londoni Brixton-börtönben a 65 éves J. Blomfield Wood. Ez az öreg gonosztevő régi ismerőse a bíróságoknak és több dologról nevezetes. Elsősorban arról, hogy rekordot tart büntetésének számával, továbbá, hogy 1895 óta majdnem minden számottevő angol börtönben megfordult már hosszabb-rövidebb időre. Legfőbb nevezetessége azonban Woodnak az, hogy nagyon jómodoru és udvarias ember, akinek az a szokása, hogy minden újonnan kinevezett bírónak az „alvilág” nevében gratulálni szokott.

***

Célt tévesztett a sörét...

Kéthavi fogházra ítélte a szombori főrvényszék egy knezsevlivnográdi ispánt

A szombori főrvényszék Popovics hármastanácsa kéthavi fogházra ítélte Zemenac Vladimirt, aki a knezsevlivnográdi állami uradalomban volt alkalmazva ispáni minőségben.

A vádirat szerint Zemenac Vladimir 31 éves állami uradalmi ispán 1935-ben vadászfegyverével ellátta Gabai József munkás lábát. Zemenac azt a hirt kezdte terjeszteni, hogy az abban az időben elkövetett természetlenséghez köze van Gabai József és Majtény Imre munkásoknak is. Gabaiék egy este, amikor tudták, hogy az ispánt odahaza lehet találni, elmentek lekására és megmondták neki, hogy semmi közük sincs a lopásokhoz és Zemenac jobban tenné, ha nem mesélne az embereknek valótlan vádakat. A két munkást nagyon érthetően bosszantotta az eset és ezért csak immel-ámmal kezdtek távozni az ispán lakásából. Az ispán rosszat sejtett a lassú távozás mögött és amikor a munkások elmentek, vadászfegyverével kétszer a levegőbe lőtt. Ugyáltszik azonban, hogy a sörétek eltévedtek a sötétben s

igly nem a fekete éjszakába, hanem Gabai lábába furódtak.

Egész becsületes telitalálat volt. A súlyosan sérült Gabai Majtény a vállain szállította lakására, ahonnan orvosi segély után kórházba szállították.

Zemenac azzal védekezett, hogy a munkások támadóan léptek fel és ő ijesztésként lőtt a levegőbe. Azt mondta, annyira megijedt, hogy ki sem nézett, hogy elmentek-e a munkások, hanem csak az ajtó résén dugta ki a fegyver csövét és úgy lőtt kétszer egymásután.

Ez az állítás azonban önmagában megdőlt, mert elsősorban Zemenacot nem olyan embernek ismerték, aki megijed a maga árnyékától, másodsor pedig a munkások elég távol voltak a lakástól, úgy, hogy nagyon nagy véletlennek kellett közrejátszani, vagy nagyon jól kellett megcélozni Gabait, hogy a serétek eltalálják. A bíróság ezért az enyhítő körülményeket figyelembe véve gondatlanságért kéthavi elzárásra ítélte el Zemenacot. Az ítélet jogerős.

Hogyan lehet karriert csinálni Párisban?

(Copyright by Publicitas Press Service and Reggeli Ujság Noviszád)

(Páris, január). Furcsa, de igaz dolgot mondott nekem egy ellenzéki képviselő Weidmannról, a tömeggyilkosról, akinek büntetése elkerülhetetlenül a guillotin lesz.

— Tulajdonképpen szobrot érdemelne ez az ember — jelentette ki. Mikor óriási elképedésemet látta, így folytatta: — Igen, igen ne csodálkozzék: a német rémügye

kielégíti az emberek szenzáció-éhségét

és eltereli figyelmüket a napi politikáról és általában arról, ami a képviselőházban és tájékan történik.

Rossz nyelvek szerint a cagoulardok, vagyis a csuklyás összeesküvők nagy port fölvert detektívregényét is azért találta fel Dornoy belügyminiszter, hogy leküsse Páris érdeklődését, eloltsa a francia közönség örök szenzációszomját. Mióta azután a Weidmann affér kirobbant, nincs szükség többé a csuklyára. A tömeggyilkos kalandjainak legújabb részleteit habzsolja mindenki.

A FALUBELIEKNEK JÓ ÜZLET A TÖMEGGYILKOS

Azt, hogy a német származású tömeggyilkos mennyire az érdeklődés gyújtópontjába került, élenken bizonyítja villájának a sorsa. A La Voulzie nevű villát, amelynek kertjében Weidmann áldozatait elásta, ma már

egymást tullicitálva akarják megvenni

francia, angol és amerikai ügynökök. Az amerikaiak e pillanatban már a valóságos becsérték négyszeresét kínálják a borzalmak házáért. Valószínű tehát, hogy a

rozoga nyárilak kertestől együtt az ő birtokukba megy át.

Annyian rándulnak most ki a villához Vaucressonba, a negyvenórás munkahetét követő tizenhat órai pihenő idején, hogy a gyilkos villájának szomszédságában a kávéházak, vendéglők és üzletek sorra meggazdagszanak. Jellemző, hogy külön autóbusszjáratot indítottak a vasutállomástól a villáig. Vaucresson, ahol eddig ugyszólván a madár sem járt, egy jómadár jóvoltából kezd — megtolvasolni...

Akadnak persze olyanok is, akik a Weidmann ügyet meglepő találékonysággal igyekeznek kihasználni a maguk számára. Ezek között is iskolát csinált Bizou Klára kisasszony, aki a színésznői pályán működik. Még pedig a Grand Guignol nevű színházban, ahol mint neve is mutatja, kizárólag háborzongató rémdrámákat játsszanak.

BIZOU MŰVÉSZNŐ
ÁLDOZAT AKAR LENNI!

Önagysága oly átütő sikerrel alakította eddig a rémregények kisebb-nagyobb, de inkább kisebb hősnőit a színpadon, hogy kedvet kapott az élet által rendezett rém drámában való szerplésre is. Sürögősen autóra szállt, kirobogatott Versaillesbe és jelentkezett Berry urnál, a Weidmann vizsgálóbírójánál.

— Elnök ur — lihegte tükör előtt kipróbált kétségbeeséssel arcán — elnök ur... (mert Franciaországban mindenkit elnök urnak illik szólítani) én is Weidmann áldozatjelöltjei közül való vagyok. Engem is el akart cipelni a villájába! Biztosan tudom, hogy engem is meg akart ölni!...

Görösösen felzokogott.

— Ugy történt, hogy kiskutyámmal éppen egy dohánytözsde előtt állottam a Montmartre negyedben. Egyszerre csak odalép hozzám két férfi, akikről azóta a megjelent fényképek alapján tudom, hogy Weidmann és cinkostársa Million volt.

— Magát már láttuk valahol! mondták vigyorogva.

— Biztosan a színpadon — fellettem öntudatosan. — Erre ők meginvitáltak, hogy

tartsak velük, mert nagyon tetszem nekik.

Én tiltakoztam, de ők belém karoltak és erőszakkal a járda mellett várakozó autóra hurcoltak. Nem hagytam magam, kiáltottam és rájuk uszítottam Clo-Clot, a kutyámat is, mire megrémültek és tovább álltak.

Bizou Klára kisasszony, a legújabb »áldozat« szenzációs vallo-mását közölték a legnagyobb és legkomolyabb párisi lapok. Természetesen fényképét is az első oldalra hozták. Sőt a heti hangos hirdalóban is szerepelt. Ekkor fel fedezték, hogy meglepően jó film arca van. Két londoni újság is meginterjuolta. Hasábos cikkek foglalkoztak vele. Eddig pedig legfeljebb a színház rovatban említették meg —

két sorban...

Mindezt pedig Weidmannak köszönheti, akinek már igazán meg sem kottyan egy áldozattal több vagy kevesebb... Annyi bizonyos, hogy szegény Berry vizsgálóbíró ur azóta naphosszat eredménytelenül járja végig a párisi dohánytözsdeket, hogy tulajdonosaiktól felvilágosítást kérjen Clara Bizou művésznő kalandjáról. De azért a főtárgyaláson valószínűleg Bizou kisasszony teszi majd a legszenzációsabb vallo-mást. Biztos, hogy akkorra már, ha nem is Comédie Française, de valamelyik komoly, nagy színház szerződött tagja lesz. Nem is szólva a filmekről, ahová már most van szerződése.

Igy lehet karriert csinálni Párisban.

Andersen György

A kolozsvári cégfeliratok ügye

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári rendőrfőnök a lapok munkatársai előtt kijelentette, nagyon meglepi, hogy a kisebbségi újság-írók a cégtáblák ügyében közbenjártak nála és csodálkozását fejezte ki afelett, hogy Kolozsvárott még magyar felírásu cégtáblák is lehetnek.

A kérdésben az országos magyar párt elnöksége közleményt adott ki, amelyben leszögezi, hogy az 1919 december 19-én kötött kisebbségi szerződés kimondja, hogy egy román állampolgár sem korlátozható valamely nyelv szabad használatában a magán- vagy üzleti forgalomban, a vallási életben és a sajtóban vagy nyilvános gyűléseken. De nemcsak a nemzetközi jog, hanem a román közigazgatási törvény is intézkedik ezzel kapcsolatban. A cégfelíráso- k ügye egyébként még nyitott kérdés, mert a magyar párt hasonló ügygel kapcsolatban a Népszövetséghez fordult és ott még nem fejeződött be az ügy kivizsgálása.

Szremszki Karlovci délkeleti részén megindult a föld

Mintegy 500 méter hosszán, 200 méter szélességben hat nap alatt 170 centiméterrel süllyedt a talaj — A vonat csak lépésben haladhat az erősen megrongálódott pályáson

A Noviszád közelében levő Karlovci utolsó házainál a Duna kanyarulata erős szöveget képez, a víz sodra itt a legveszedelmesebb. A legutóbbi mérések szerint a Duna medrének mélysége itt 27 méter. A mélyvízi halak ezen a helyen tartózkodnak leginkább, ezért néhány szegényebb halász több évvel ezelőtt itt épített házikót. Hatnyolc egyszerű ház sorakozik mint egy 25—30 méterre a Dunától. A szegényebb bortermelőknek is itt épült a háza, néhol egy-egy boltocska is meghúzódik a szerény házak között.

A Duna az épületektől nincs messzebb harminc méternél. Ezen a területen húzódik át a vasútvonal, közvetlen mellette pedig az épülő nemzetközi út. A vasúti töltést mindössze két, kétfél méternyi terület választja el a Dunától, ami bizony még akkor is kevés lenne, ha a talaj történetesen nem homokos sárgatölt, hanem keményebb összetételű föld lenne. A Duna sodra itt a legerősebb, az évek hosszú során az ár valahol mélyen lenn alámosta az egész hegylábat és

Karlovcinál január 6-án megindult a föld.

Több munkás, az ottlakók, több helyen észrevették, hogy a földön aszály idején tapasztalható repedések képződtek. Tanácstalanul álltak a jelenséggel szemben, egy ideig arra magyarázták, hogy talán a nagy fagy következtében keletkeztek, azonban még a nap folyamán olyan esemény történt, amely, két embernek legalább is, örökre feledhetetlen marad. Lah Valentin és Schenk Johann, egyik halász, a másik szegényebb bortermelő, a házuk feletti hegyoldalon szemlélték a furcsa repedéseket. Egyszerre azt hitték, hogy a szemük káprázik:

Közvetlenül előttük egy alig négy centiméteres repedés szemlátomást fizszeresére szélesedett és mintegy husz centiméterrel süllyedt a Duna felőli oldalon. A rémülettől megbénulva álltak darab ideig, de csakhamar lekényszerítette őket a házaikból hallatszó kiáltás: Gyertek segíteni, összedől a ház!

A szobában szóltan rémülettel szemlélték a falakat. Mintha valaki hosszában akarta volna szét törni, úgy nézett ki az épület, három helyen tenyérszerű szélesen meg repedt a fal és a középső falrész hat, nyolc centiméterrel a Duna felé toldott el. A föld egyre több helyen hasadozott szét, a nemzetközi uton tizenöt, husz méter hosszán karvastag szakadékok képződtek, a sínpart süllyedni kezdett.

MEGLÁTOGATJUK AZ UJ ATLANTISZT

A munkások serényen dolgozó sokasága, ami először szemünkbe ötlük. A hely körülbelül három kilométerre van a város központjától, ott rendes medrében folyik az élet, többen úgy beszélnek az esetről, mintha szóra sem érdemes esekélyesség lenne. Pedig idekűn más a helyzet. A házakban az aszszonyokon kívül nincsen senki, a férfiak tehetetlenül nézik a szerénykedő munkásokat, egyikük-másikuk maga is segít a Duna »tetésénél.«

Etetik a Dunát.

Huszan, harmincan kisebb-nagyobb köveket szórnak a víz és a töltés közé, ezzel akarják elejét venni a további alámosásnak. A vasúti töltés dunai oldalát óriási mennyiségű kővel torlaszolták el, mintha a Duna csak a töltést akarná megenni. Nem a töltés elmosásáról, hanem a talaj süllyedéséről van szó. Azt pedig meg nem állíthatják ezzel a munkával. Az emberek azonban reménykednek.

Hat nap alatt közel 170 centiméterrel süllyedt itt a talaj, nem földcsuszamlás ez, hanem szabályos süllyedés.

Beigazoltnak látszik egy karlovcei tanító fejtegetése, aki mellesleg foglalkozik föld- és vízrajzi munkákkal és többen szakértőnek is nyilvánítják. Véleménye azon alapul, hogy a Duna sodra kivájta az alsó földréteget, amely sokkal nagyobb homoktartalmu, mint a felső sziklás part és 3—400 méteres körzetben a hegy alatt vízzel telt üreg van. A föld kétszáz méter szélességben és mintegy 500 méter hosszán süllyed, itt-ott észrevehetőbben, máshol kevésbé, de feltartóztathatatlanul.

Felmentünk arra a helyre, ahol legelőször vették észre a föld süllyedését. Itt világosan látszik, hogy a föld ferde irányban a Duna felé még mindig veszt magasságából. A hevenyészett számítások szerint ha az egész terület a Duna szintjével egyvonala süllyedne, a talaj eltolódása nem lenne több két-három méternél. Igaz, hogy ez éppen elegendő lenne arra, hogy megszüntesse az összeköttetést Noviszád és Beograd között.

Erre azonban valószínűleg nem kerül sor, mert a föld süllyedése lassan alábbhagy.

A töltésen dolgozó nagy munkássereg fokozott iramban kezeli a csákányt, emelik, tömők a talpfák alját. Eddig 85 centiméterrel emelték fel a sínpart, de még így is majd egy méterrel alacsonyabb a fekvése, mint a hálózat veszélytelen részén. Mindzenáltal, tekintve a szűnő süllyedést, már a közeli napokban eredeti magas-

ságra emelik az uttestet és az erősebb lesz, mint volt bármikor.

KÉT LEBONTOTT HÁZ

Ott, ahol a földsüllyedés a legészrevehetőbb, állnak Schenk és Lah háza. A házakon már nincs tető, a tulajdonosok napokkal ezelőtt lebontották, de leszerelték az ajtókat, ablakokat és a félfákat is. A tető- és mestergerendák egy része ott szomorkodik az udvarban, más részét elvitték a szőlőbe, ahol — hála az enyhe időjárásnak — már meg is kezdték az ideiglenes lakás építését.

Lah nagyon levert. Szőlője, ha tovább tart a süllyedés, elveszett, nem téríti meg neki senki.

— Ez volt minden vagyonom, — mondja — évek keserves munkájával kuporgattam össze a megvételre szükséges pénzt, ha elpusztul, kezdhetem az egészet előlről. Maga elé néz hosszasan, latolgat, tervez, gondolkodik, talán az is felmerül benne, hogy nem itt kellett volna szőlőt vennie, mert fáradtan válaszol egy el sem hangzott kérdésre: Ki tudta...

Szóltanul nézte, hogy lefénképezzük házának hasadékokkal eléktelenített falait, majd, mintha megérezte volna őszinte részvétünket, követni kezdett bennünket és míg el nem jöttünk, mindvégig mellettünk maradt. Lassan közlékeny lett.

— Sokan azt mondták, hogy a hegy alatt tüzhányó van. (Még ő is elmosolyodik.) Pedig ha így lenne, akkor a talaj nem süllyedne, hanem emelkedne — bölcsekedett. A víz az oka mindennek.

Vesztett itt a Duna, mióta az eszemet tudom, nem fagyott be ezen a helyen.

A Duna, amely felső folyásánál szinte azt a látszatot kelti, hogy megállt, itt szakadatlanul örvénylik. Messziről idelátszik a csendesebb helyek jéggel fedett partja, itt jégnek nyoma sincs.

IRÁS A FÖLDÖN

Ismét felkapaszkodunk a szőlővel borított hegyoldalra. Élesen szemünkbe tűnik a nemzetközi ut hasadékaiknak szénporral, sötterrel betömött cikornyás útja, olyan ez, mintha ismeretlen üzenetet jelentő hieroglifek lennének. A nemzetközi ut alatt egy helyen vízlevezető csatorna húzódik, ott mély az árok és így a kis hid két oldalán téglából épült védőfalat építettek. A nemrégiben lebunkózott uton alig látszik így messziről különösebben a katasztrófa ákombákoma, de ha a hid védőfalait figyelmesebben nézzük, látjuk, hogy

a jó félméteres szakadék, mely a földsüllyedés következtében mindkét oldalán parallel elválasztotta az utat a földtől és a

hidfalat a hidtől, közvetlen a házak előtt, mintha folytatása lenne, megismétlődik.

Csigalassúsággal közeledik a gyorsvonat. Az utasok kíváncsian szoronganak az ablakokban, ajtóknál és rettegéssel, iszonyattal nézik a föld széthasadozott arcát. Felkapaszkodunk. A kalauz kicsit rosszalja a dolgot, azonban őt is inkább a látványosság érdekli s így nemsokáig feszegeti a dolgot.

Mire Noviszádra érünk, az utasok legnagyobb része már el is feledte, hogy Karlovcinál megindult a föld. Nem beszél róla senki. Nem beszélnek azok sem, akik a süllyedő talajon laknak, csak napestig nézik szóltanul a föld üzenetét — és ma este nyolcadszor nem dőlnek álomra.

LY

Hollandia minden percben várja a kisbabát

Hágából jelentik: Hollandia izgatottan várja Julianna trónörökös nő kisbabáját, akinek megszületése márcsak napok vagy órák kérdése.

Régi hagyomány szerint az összes hollandiai városokban ötvenegy ágyulövés fogja jelezni, ha leány és 101 ágyulövés, ha fiu születik. De

azzal a lehetőséggel is számoltak, hogy Julianna hercegnő ikreket szül: meentették az intézkedéseket, hogy szükség esetén 240 ágyulövés legyen, mert ennyi jár ki a királyi ikreknek.

A trónörökös nő a soestdyki kastélyban tartózkodik. Odautazott már De Groot, a hági szülészeti klinika igazgatója, aki a szülésnél fog segédkezni. Bernhard herceg anyja, Armgard hercegnő s fivére, Aschwin herceg már régebben a soestdyki kastélyban van, tegnap Vilma királynő is lányához utazott.

Julianna hercegnő már előre választott nevet a gyermekének. Ha fiu lesz, Wilhelm Bernhard George-nak, ha leány Julianna Wilhelmina Elisabeth Emmának fogják hívni.

Az összes hollandiai városok és falvak készülődnek az ünnepségekre, melyeket Julianna gyermekének születése után fognak tartani. A nagyvárosokat fényesen kivívolták. Mindenütt süti az ünnepi tortákat.

A cukor ezer, meg ezer mázsa számlra fog.

Régi szokás szerint apró cukoregérkéket készítenek. Erre a célra csupán Hágában nyolcezer kiló cukrot használtak el eddig. A cukoregérkéket narancssárgára, az Orange-höz színre festik. Tömeggével készülnek az emléktárcák, babák, tányérok, facipók, emléktárcák, gomblyukba tűzhető jelvények. Ezek is mind narancssárga színűek.

Rengeteg apró kishabát hoztak forgalomba,

a születendő gyermek szimbólumaként. Nagy probléma volt ezeknek a babáknak a felállítását, hiszen még nem tudják, hogy az úszulóit fiu lesz-e vagy leány. A kérdést úgy oldották meg, hogy a babákra szoknyácskát adtak, de a szoknya nem egy darab, hanem egymás mellett lefutó keskeny szövetszövetből készült. Ha Julianna fiut szül, ezeket a sávokat két részre lehet osztani és egy-egy darab cérnával úgy a baba lábait köré kötni, hogy nadrágnak lássék.

* Fizessen elő a Reggeli Ujságra.

A francia pénzügyi helyzet kormányválsággal fenyeget

Párisból jelentik: A francia kormány sulyos aggodalmakat okoz a pénzügyi helyzet alakulása. Chautemps miniszterelnök szerdán éjszaka hosszasan tanácskozott Bonnet pénzügyminiszterrel, aki részletesen ismertette előtte Franciaország pénzügyi helyzetét.

Csütörtökön a parlament folyósói kormányválságról szóló hírek terjedtek el. Bonnet pénzügyminiszter állítólag ellentétbe került a kormány tagjaival a népfrent szociális politikája kérdésében. Az Echo de Paris ugy tudja, hogy a kormány a csütörtöki minisztertanács után lemond és Chautemps helyett Sarraut alakít kormányt. Az új kormány hír szerint mérsékelt irányú eltérést hoz.

A CSÜTÖRTÖKI MINISZTERTANÁCS

A francia kormány az összes államtitkárok bevonásával csütörtök dé-

előtti minisztertanácsot tartott, amelyről a következő közleményt adták ki:

— Chautemps miniszterelnök és Bonnet pénzügyminiszter ismertették a politikai és pénzügyi helyzetet és azokat a sulyos következményeket, amelyeket a helyzet alakulása a devizapiacra előidézett. A minisztertanács egyhangulag kifejezte azt az akaratát, hogy erőlyesen megvédi Franciaország pénzügyi életét, valamint a frank árszínvonalát. Ennek az elhatározásnak sikere érdekében Chautemps miniszterelnök felhívást intéz a törvényhozáshoz és Franciaország népéhez.

A minisztertanács elhatározott felhívást Chautemps miniszterelnök a kamara csütörtök délutáni ülésén olvasta fel. A felhívás hangoztatja, hogy a sajnálatos társadalmi viszályok nem irhatók kizáróan a munkássztály rovására.

Vakmerő módon fosztotta ki gazdáját egy sztaribecsei szolga

Amíg a gazda a városban időzött tetraokt minden cricket a kocsiro és megszökhött

Különös meglepetés érte tegnap Márics Radován sztaribecsei gazdát: visszatérve a városból, üres házat, üres istállót és üres kocsiszint talált.

Máricsnál hosszabb idő óta állt szolgálatban Molnár-Sági Mihály legény, akivel a gazda úgy-ahogy egyezett, nem igen volt baj a kréta körül. Ezért a gazda nagyon megbízott Molnárban és így történt, hogy szerda este bement a városba és a tanyán teljesen egyedül hagyta a szolgát. A lakás, félszer, kamra, minden nyitva állt. A szolga egyedül maradt, hogy, hogy nem, gondolt merészet, felrakott a kocsiro minden ruhát, ágyneműt, lábbelit, lószerszámot, az éltéstárból disznóságokat és az est beálltával

befogott és elkocsizott a tanyáról.

A gazda tegnap délelőtt visszatért, amint befordult az udvarra és meglátta az üres kocsiszint, még nem gondolt semmire. Csak ahogy bekötötte az istállóba a lovat és észrevette, hogy a négy lószerszámából egyetlen egy sem maradt, akkor kezdett gyanakodni, hogy valami nincs

rendjén. Előbb azt hitte, hogy a szolgának talán sürgősen el kellett mennie valahová és azért hagyta el a tanyát, de minek kellett két lóra négy szerszám? A lakás ajtajában mindent megértett. Az ágyak üresen álltak, ugyszintén a szekrények és az éltéstár is. Azonnal visszatért a városba és jelentette az esetet a rendőrségnek. Néhány perc múlva beérkezett egy másik jelentés a rendőrséghez, a sztaribecsi rendőrség jelentette, hogy Katyanszki Iván sztaribecsi határon szállításán reggelre

egy idegen kocsi és lovakat talált, a kocsin mindenféle holmik vannak, de gazdának nyoma sem.

Márics a rendőrségi bizottsággal azonnal a helyszinre ment, ahol a talált tárgyakban felismerte saját tulajdonát. A könnyen értékesíthető holmik hiányoztak a kocsirol, azokat a szolga még utközben eladta, vagy elszóródtak az uton.

Molnár ugylátszik rájött, hogy a költözködéshez hasonló kocsirol nem mehet messzire, azért leszállt a kocsirol és elmenekült. A rendőrség nyomozást indított kézrekerítésére.

Janókának eljárt a szája

A szombori törvényszék 4000 dinár pénzbírságra ítélte, ezenkívül a kocsmák látogatásától két évre eltiltotta Volencsics Janót

A szombori törvényszék Popovics hármastanácsa tegnap foglalkozott Volencsics Janó 46 éves trencsényi drótossal, akit azzal vádoltak, hogy két esetben izgatást követett el.

Janó nagyon szerette a borocskát. Két év előtt betért Szeitz József szombori vendéglőjébe, időgált egy darabig, majd a bor hatása alatt

éltetni kezdte Ferenc Jóskát, Ferdinándot, Ottót és az egész Habsburg dinasztiát.

Janó ellen megindult az eljárás. Ez azonban csöppet sem akadályozta

Janót abban, hogy tovább ne járja a vidéket, a kocsmákat és ne ismételte volna sajkómódra betanult monológját. Így 1937 július 7-én Parabutyon járt és Tura Ferenc vendéglőjében, ahol történetesen hivatalos közegek is tartózkodtak, ismét alaposan felöntött a garatra és torkaszakadtából éltette a Habsburgokat.

A tegnap délelőtti tárgyaláson Janó eszeveszetten védekezett. Elmondta, hogy amikor ittas, nem tudja mit cselekszik és ezért állandóan kellemetlenséget támadnak a szája

miatt.

A bíróság a fecsegő Janót felmentette a vád alól, azonban 4000 dinár különböző költségek megtérítésére ítélte, ezenkívül két évig eltiltotta a kocsmák látogatásától.

Janó az ügyészre nézett. Nem tudta, mit kell mondani ilyenkor. Az ügyész megnyugodott az ítéletben és Janó pontosan megismételte az ügyész szavait. Még jó, hogy az ügyész nem felebbezett. Janó képes lett volna megfelebbezni a felmentő ítéletet.

A földművelési tárca költségvetése

Sztankovics Szvetozár földművelési miniszter expozeje

A pénzügyi bizottság tegnapi ülésén a földművelési tárca költségvetését tárgyalták. Sztankovics Szvetozár földművelési miniszter részletes expoze keretében ismertette a mezőgazdaság helyzetét. Rámutatott arra, hogy a gyümölcs kivételével a többi termények jó hozammal jártak és a termést megfelelő áron lehetett értékesíteni.

A kormány mindent megtett, hogy a mezőgazdaság minden ágának fejlődését és a termények értékesítésének minél jobb lehetőségét biztosítsa.

A buzatermelés javítása érdekében 200 vagon bányai vetőmagot vásárolt, amit a gazdák között szétosztott, a gyümölcstermelés céljaira 3 millió dinárt utalt ki, ezen kívül szövetségi pénzeket létesített, hogy a bor értékesítését is előmozdítsa. Az állattenyésztés terén különösen a lótenyésztés fejlesztésére fordítottak nagy gondot, de természetesen, a szarvasmarha, sertés és juhtenyésztést sem hanyagolták el. A kormány maga részéről továbbra is mindent megtesz, hogy a mezőgazdaságot erősítse, mert tudatában van annak, hogy milyen nagy fontossággal bír ez az országra néve.

A pénzügyi bizottság megszavazta a földművelési tárca költségvetését. Utána az elnök az ülést berekesztette és folytatását hétfő délelőtre tűzte ki.

Csehszlovákkal németek a budapesti eucharisztikus kongresszuson

Pozsonyból jelenti az Avala: Zajcsek tárcanélküli miniszter, a csehszlovákiai német keresztény nemzeti párt tagja néhány napot Szlovenszkóban töltött, ahol a német kisebbség helyzetét tanulmányozta. Az újságírók előtt tett nyilatkozatában megelégedésének adott kifejezést a látottak felett, majd közölte, hogy az ideai budapesti eucharisztikus kongresszuson Szlovenszko és a Kárpátalja vidékeiről több ezer német vesz részt. A miniszter ezzel kapcsolatban azt a meggyőződését fejezte ki, hogy ez a látogatás is hozzájárul a feszültség enyhüléséhez Prága és Budapest között, bizonyos pontok tekintetében.

— Az egész család tanul és szórakozik a kitűnő Orion rádió mellett. Vezérképviselőt Gelb, Noviszád, Kr. Petra II. 23.

HIREK

— Ma rendes munkanap van Szuboticán. A szuboticei kereskedők egyesülete közli, hogy ma, pravoszláv újév napján rendes munkanap van Szuboticán és az üzletek egész napon át nyitva tarthatók.

— Vasárnap délután a Szlobodában fél 4 órai kezdettel, mélyen leszállított helyárrakkal másodsor adják a Beltéri Katolikus Kőr műkedvelői Paul Amthelme Az abbé című 3 felvonásos (5 kép) szinművét. A második előadás iránt máris olyan nagy az érdeklődés, hogy mindenkinek ajánlatos a jegyet az elővételi pénztárnál biztosítani. Jegyek elővetelben kaphatók: Ábrahám János könyvkereskedésében és Fehér György fűszerüzletében (Maszarikova ul. 18., telefon 31-71). Helyárrak: ülőhely 8, 10, 15, 20, 30 dinár, balkon 15 dinár és állóhely 5 dinár.

Felhívás az Abbé szereplőihez. Az Abbé szereplőit felkéri a rendező, hogy ma este 8 órára jelenjenek meg próbára a Beltéri Katolikus Kőr nagytermében.

— Női kötött-ruhák és pulloverek szép fazónokban olcsón kaphatók: Fischer J. és Fia cégnél, Noviszádon.

A szuboticei Magyar Olvasókör farsangi bálja. A szuboticei Magyar Olvasókör dalárdája január 15-én este 9 órakor táncmulatságot rendez. A mulatság keretében a dalárda énekszámokat ad elő. A mulatság résztvevői számára teát szolgálnak fel. A tánchoz katonai- és cigányzenekar kíséri a zenét.

— A Noviszádi Katolikus Olvasókör vasárnap délután rendezi szokásos teadélutántját 4 órai kezdettel, amelyre vendégeket szivesen lát a vezetőség.

— KANIZSAI HIREK. A Tisza jégzajlásának következtében veszélyessé vált a hajóforgalom, ezért a névkapitányság beszüntette a hajójáratot. Amint ismét megindul a járat, a menetrendet közlik a nyilvánossággal. — Az Iparos és Polgári Dalkör vezetősége értesíti tagjait, hogy vasárnap, 16-án az Iparos Otthonban tekintet nélkül a tagok számára menyniségére megtartja közgyűlést. — Nagy János szabómester 50 éves korában szívszélhűdés következtében elhunyt. — Szabados István 80 éves kigazda szerdán elhunyt. Temetése tegnap volt nagy részvét mellett.

— Gyógyíthatatlan idegbetegsége miatt öngyilkos lett egy szuboticei asszony. Kozma Vilmosné 36 éves szuboticei asszony Maszarikova utca 17. szám alatti lakásán szerdán délután felakasztotta magát. Holttestére a házbeliak akadtak rá és értesítették a rendőrséget, amely megállapította, hogy az életunt asszony sulyos idegbetegsége miatt szánta rá magát a halálra. Kozmáné egyébként az utóbbi időben teljesen rabja volt az alkoholnak, ami szintén hozzájárult végzetes tettéhez.

— Kapós az új kerékpár. Ökrész Gábor, a Luxor mozi gépésze nemrég kerékpárt kapott a mozi igazgatóságától. A gépész nagyon megörült az ajándéknak, azonban nem sokáig gondolhatta, szerdán este nyolc óra felé amint néhány percre őrizetlenül hagyta az uccán, ismeretlen tettes ellopta a kerékpárt. Ökrész tegnap jelentette a lopást a rendőrségen, ahol megindították a nyomozást a kerékpár felkutatására.

— VRBASZI HIREK. A kereszties ifjak egyesülete január 16-án délután 2 órakor tartja ezévi közgyűlését a katolikus otthonban. A közgyűlésen szívesen látják azokat is, akik új tagokként szándékoznak az egyesületbe lépni. — Moser Miklós priglevics-szvetiiváni szesznyagykereskedő autóján Kuláról Vrbászra igyekezett. A havas úton szán jött vele szembe, melynek lovai a reflektor fényétől megriadva úgy rántották el a szánt, hogy oldalsó nekiment a hűtőnek, az egyik ló pedig rászaladt az autóra. Az összeütközés következtében súlyosan megrongálódott autót bevontatták Sánta György garázsába javításra. — Márz Jakab szódagyáros feljelentést tett a csendőrségen Huber Károly szőlőkbe szikvizgyáros ellen, mert a felektől az ő üvegét vitte el és magánál tartotta. A feljelentés alapján Márz kíséretében házkutatást tartottak Hubernél, ahol a padláson 37 Gráf, 3 Márz és 7 Knefélyféle szódásüveget találtak. Huber a házkutatás után Márz ellen magának-sértés miatt feljelentést tett. A bíróság Márzot a vád alól felmentette, ellenben Hubert idegen szódásüvegek el tulajdonítása miatt megbüntette és a költségek viselésére ítélte. — Dech János 16 éves sztarivrbázi inas 9 miliméteres revolverrel játszadozva balkeze két ujját megszebesítette. A rendőrség a revolvert elkobozta. — Jovánovics és Petrovics librai cigányok egy kocsit kukoricszárú lóptak. A rendőrség a tetteseket letartóztatta és visszaszállította velük tulajdonosához az ellopott szarú. — A sztarivrbázi pravoszláv róm. kat. és görög kat. hitközségek kérelmet intéztek a községi elöljárósághoz, hogy a temetőkhöz építtessen a község az utak mellett járdát, miután a temetési menetek az utak nagy kocsiforgalma miatt nem haladhatnak zavartalanul a temetőkhöz. A kérelemmel rövidesen foglalkozik a községintézés. — A választók névjegyzéke elkészült és a községi tanácssteremben megtekinthető. Akik nem maradtak, vagy választásra jogosultak, de a jegyzékben nem szerepelnek, 8 napon belül kérhetik a jegyzékbe való felvételüket. — Dr. Trischler József német tanítóképző intézeti tanár vasárnap este 8 órakor mezőgazdasági tárgyu előadást tart a sztarivrbázi Kaszinóban. — Szerdán kapja meg a rovivrbázi községi elöljáróság Jovánovics Dimitrije főjegyző orvosi felülvizsgálatának eredményéről szóló hivatalos értesítést. A községintézés ismételt felülvizsgálatot kérő tanácshatározatára december 29-én vizsgálta felül tüzetesen három orvos a főjegyző egészségi állapotát és ez alkalommal teljesen munkaképtelenségnek találták. Az orvosi vélemény alapján ezelt nyugdíjaztatásának nincs akadály. — A cukorgyári tüzoltók a Dulcis kugliklubbal karöltve kabaréval egybekötött tánc mulatságot rendeznek február 26-án a cukorgyári nagykantinban. — A Dulcis cukorgyári sportklub február 5-én rendezi szokásos bálját a cukorgyári nagykantinban.

— A noviszádi villanytelep 10.000 dináros adományából szegény gyermekeket ruház fel a város. A noviszádi villanytelep tizezer dinárt küldött a városnak, hogy ezt a pénzt fordítsa jótékony célra. A város szociális bizottsága úgy határozott, hogy a tizezer dinárból cipőt és téli kabátot juttat azoknak a szegénygyermeknek, akik a karácsonyi kiosztás alkalmával nem kaptak és nagy szükségük van cipőre és ruhára. A városi szociális ügyosztály most iratja össze a rászorulókat és minden egyes gyermek részére, aki jelentkezik és akinek tényleg szüksége van meleg ruhára meg cipőre, megvásárolja, amire szüksége van.

— Hajfestő fekete és barna színben, lemoshatatlan. Gyönyörű, természetes árnyalatokat ad a hajnak. Számtalan elismerőlevél. **Grossinger gyógyszerár, Noviszád.**

FANYAR VERSEK

I.
NÉMETORSZÁGBAN ERÉLYES INTÉZKEDÉSEKET KIVÁNNAK AZ OTT URALKODÓ SERTÉSHIÁNY MEGSZÜNTETÉSÉRE

Parancsuralom van Németországban, S így ezt jelentik a fenti szavak: Parancsot kapnak a sertések, hogy Ezentul jobban szaporodjanak.

II.
AZ ANGOL BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁGOK MOZGALMAT INDÍTOTTAK A FÜRDŐSZOBA ÉS A SZAPPAN ELLEN

Nem kell se szappan, se fürdőszoba, A biztosítók véleménye ez, — Nem baj, ha kissé piszkosak leszünk, Hisz a tisztaság még több bajt szerez.

Eleszushatunk a szappanos padlón, S a fürdővizbe belefulhatunk, Vagy nyitva hagyjuk ott a gázcsapot, S így támad nekünk még nagyobb bajunk.

E logikával épp úgy mondhatjuk, Hogy gépkocsira sose szálljunk fel, Nem ér így minket autóbaleset, S így balesetbiztosítás se kell.

FANYAR TÓBIÁS

— Noviszádon ma délután zárva lesznek az üzletek. A noviszádi és járási kereskedőegyesület értesíti tagjait, hogy ma, január 14-én, pravoszláv Újév napján délután zárva tartandók az üzletek.

— Két öreg ember titokzatos halála Sajkás Szveti Ivánon. Krkljus Gavra 79 éves és Ivkov Pája 77 éves sajkás-szveti-iváni lakosok, akiknek a község a bikaistálló mellett adott egy szobácskát, két nap óta nem jelentkeztek. Hétfőn még látták őket, azóta azonban nem adtak életjelt magukról. Tegnap reggel keresésükre indultak és mindkettőt a bikaistálló melletti szobában a padlón fekvő holtan találták. Az orvos csak a halált állapíthatta meg, azt azonban csak a boncolás után tudják meg, hogy alkoholemberzésben haltak-e meg, vagy pedig megfagytak.

— Szabadlára helyezték a szurkáló noviszádi vasutat. Január 8-án Petrovics Milán vasutat, mint ismeretes, késsel súlyosan összeszedalta Zwölf Sztánka asszonyt, 13 éves kislányát pedig a kezén sebesítette meg. Petrovicsot a vizsgálóbíró, mivel az asszony tul van az életveszélyesen szabadlára helyezte. Az eljárás tovább folyik, de mert nem forog fenn a szökés veszélye, megengedik, hogy Petrovics szabadlában védekezzen.

— Pörösködés a kapukules körül. Androczi Margit szrbobrání lakos a múlt év június 11-én hamis feljelentést tett a szrbobrání rendőrségen Német Juliska, Német Mihály és Firányi János ellen. Androczi azzal vádolta Firányiékat, hogy ittas állapotban zörgettek a lakásán, majd, mert nem akarta beengedni őket, ellopott kapukulesát. A megindított rendőri nyomozás nem járt eredménnyel, erre Firányiékat indítottak vádat Androczi Margit ellen. A tegnapi tárgyaláson Firányiékat nem tudták bebizonyítani, hogy a kulcsot valóban nem bántották, ezért Androczi Margitot felmentették a becsületsértés vádjától. Az ügynek a vádlók és vádlott magaviselete után ítélve, még lesz folytatása.

— TOPOLAI HIREK. A Gazdakör vasárnap, január 16-án tartja tisztújító közgyűlését, amely iránt máris nagy érdeklődés nyilvánul meg. A választáson a régi vezetőségnek van a legtöbb esélye az újra megválasztáshoz. A belső elégedetlenségeket legyőzte Mikuska Mihály elnök és ma a Gazdakör belső élete ismét nyugodt. A kör kebelében a lötenyészítő, sertéshizláló és értékesítő, valamint méhészszerzők ismét működnek és erre már felsőbb helyen is felfigyeltek és kellőleg méltányolják a Gazdakör áldásos munkásságát. A tisztújító közgyűlésen, amely délelőtt lesz, valószínű, hogy a régi vezetőség marad meg, mert így alkalma lesz Mikuska elnöknek, hogy kitűnő programját teljesen megvalósítsa. Az alosztályok közgyűlése délután lesz a körhelyiségében. — A vadászévad befejezésére való tekintettel a vadászársaság elhatározta, hogy a hét folyamán még egy körvadászatot rendez, amelyen azonban csak annyi nyulat lőnek, amennyi a szombati nyulacsorához szükséges. A vascorát, amelyen vendégeket is szívesen lát a rendezőség, a Patócs-vendéglőben rendezik. A legutóbbi körvadászaton a topolai nimródok 210 nyulat ejtettek el. — A karácsonyi ünnepek alkalmával a topolai, esantaviri és szenta-tornyosi gazdak meleg ünnepségekben részesítették Gőzö Imre földbirtokost, abból az alkalomból, hogy az illetékes állami hivatalok vezetőinek figyelmét felhívta a felsőbácskai gazdak kitűnő anyagával ellátott lóállományára. Mint jelentették, bizottság járt a földbirtokosnál és egyezséget kötött vele, hogy ezentul csak az államnak adhatja el kitűnő tenyészlóit. A bizottság kötelezte magát, hogy a méneslokat már 1 éves korukban jó áron megveszi a földbirtokostól. Ez a körülmény arra indította a Gazdakör kebelében eddig tétlenkedő lószakosztály vezetőit, hogy aktív munkába kezdjenek, aminek bizonyára az egész községre kiterjedő áldásos következményei lesznek. — A cionista szervezet a zsidó hitközség tanácsstermében vitáestét rendezett. Bródi Mihály „Az aktuális zsidókérdés” címmel tartott előadást, amelyhez több hozzászólás fűződött. Bródi előadása általános felülműtést keltett és a hallgatóság nagyrésze lelkes ovációban részesítette az előadót.

— TEMERINI HIREK. A Vöröskereszt egyesület értesítette a Katolikus Kört, hogy az ingyenkonyhát az idén nem állítja fel s egyuttal felajánlotta a konyha vezetését a Katolikus Körnek. A Katolikus Körnek azonban anyagi eszközei nincsenek, ezért a politikai község vállalja az ingyenkonyha felállítását. A járás országgyűlési képviselőjének, dr. Nikolics Bránónak közbenjárására a hátság 5000 dinárt utalt ki a szegények élelmezésére. — A Gazdakör második tanfolyama hétfőn megnyitja szűp számban vesznek részt rajta a gazdálkodók. — A Csárdás című operettet vasárnap, január 16-án ismétlik meg. — Az Inpartistület január 23-án tartja tisztújító közgyűlését. A multiheti anyakönyvi kivonat szerint születettek: Talió Julianna, apja József, Varga László, apja Gergely, Barna Gáspár apja Lajos, Kerkez Dusan apja Vitomir. Elhaltak: öz. Matuska Jánosné 95 éves, Paroca Gáspár 60 éves, Varga Mihály 70 éves, Vojnovics Uros 8 hónapos.

— Betöréses lopás Szentábrányban. Szentábrányban Csütörtökön éjjel vakmerő betöréses lopást követett el ismeretlen tettes Fodor Hugónak a város központjában lévő divatárú üzletében. A betörő a ház padlásáról hatolt az üzlet helyiségébe úgy, hogy kibontotta az üzlet falát. Az üzletben a tettes kinyitotta a kézi pénztárat s elvitte az ott talált 250 dinárt. Az eddigi megállapítás szerint a betörő árut nem vitt magával. A rendőrség a helyszíni szemle alkalmával értékes nyomok birtokába jutott s remény van arra, hogy a tettest a legrövidebb időn belül elfogják.

A DUNABÁNSÁGI SZENÁTORJELÜLTEK

A jugoszláv radikális egység főbizottsága tegnap és tegnapelőtt ülést tartott dr. Sztójadinovics Milán miniszterelnök-külgügyminiszter elnökelete alatt. Az ülésen dr. Korosec, dr. Szpáhó, dr. Csvrkics, Sztankovics, Cvetkovics miniszterek és Csirics Sztován szkupstinai elnök is részt vett. A főbizottság az ülésen megejtette a szenátorjelöléseket is. A Dunabánság területén a következőket jelölték: Sztankovics Szvetozár földmívelési miniszter, képviselő, listavezető, a többi jelölt a következők: dr. Sztéfánovics Zsivojin szmederevói városelnök, orvos, dr. Kotur Gyura, zemuni ügyvéd, a szenátus alelnöke, Bozsics Sztamenko kragujeváci ügyvéd, városelnök, Budisin Sztéván, kikindai földbirtokos, helyettesek: dr. Radivojevics Jovan sidi ügyvéd, dr. Milutinovics Obrád noviszádi orvos, Mihajlovics Vojislav lazareváci gyógyszerész, Jovanovics Dimitrije aranyelováci gyógyszerész és Vujics Dragisa pozsaveváci nyugtanító.

— PACSIRI HIREK. Nagy részvétellel temették el idős Csányi Imre tekintélyes pacsiri gazdálkodót. Csányi Imre vezető szerepet foglalt el egy református egyháznál, mint a pacsiri községvezető, a közigazgatásban. A gyászbeszédet Sipos Mihály református segédlelkész mondotta.

— Gyilkosság Felsőveruscson. A szuboticeai tanyavilághoz tartozó Felsőveruscsonon tegnap, hajnali három órakor gyilkosság történt. Vojnics Hajduk Antun földműves verekedés közben revolverével halántékra lőtte Budincevics Bélát. A szerencsétlen ember azonnal meghalt. A gyilkost letartóztatta a csendőrség.

— SZENTAI HIREK. A szentai állomáson letartóztatták V. A. 16 éves szuboticeai kifutófiút, aki munkaadójától elvitte 6500 dinárt. A fiu, még mielőtt elutazott volna Szuboticeáról, levelet írt munkaadójának, hogy a pénzből 6000 dinárt másnap visszaad, 500 dinárból pedig ruhát vásárol. Azonban mielőtt ezt még megvalósította volna, letartóztatták. Az elvitt pénzből V. A. nál 6476 dinárt találtak meg. A szentai rendőrség V. A-t Szuboticeára szállította. — A szuboticeai rendőrség köröző levelet adott ki Rigó Mátyas szuboticeai lakos ellen, aki néhány nappal ezelőtt eltűnt. Hétfőn este Rigó éjjeli szállást kért a szentai rendőrségen, mivel állítása szerint nem volt pénze éjjeli szállásra. A rendőrségen a körözőlevél alapján felismerték a Szuboticeára kísérték. — A Közművelődési Egyesület vasárnap délelőtt Gornjibreggen tart szervező gyűlést nagymise után a Győre-féle vendéglőben.

— Megindult a helyiérdekű autóbuszközlekedés a Noviszád—Szt. Kamenica vonalon. Január 13-án a noviszádi városi autóbuszok megkezdték a forgalom lebonyolítását Noviszád és Szt. Kamenica között. Az autóbuszok Noviszádról délelőtt 6.30-kor, délután 14.45 órakor indulnak. Kamenicáról d. e. 7 és délután 15.30 órakor indulnak vissz Noviszádra. Ezenkívül és a rendes vonatjáraton kívül Noviszádról 6.45, 11.30, 13.35 és 18.30 perckor indulnak autóbuszok, Kamenicáról vissza Noviszádra 8.05, 10.35, 13.15 és 19.35 órakor indulnak az autóbuszok.

— Székrekedésnél és emésztési zavaroknál igyunk reggel éhgyomorra egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet. Registr. od Minisztarstva szoc. pol. i Nar. Zdr. S. br. 85 od 154. 25 V.

SZINHÁZ-FILM

Meghódította Beograd moziközönségét a magyar film

Egy Mikszáth regény német filmváltozatának nagy sikere két premiermoziban — A francia filmek tartós előretörése — Jön az „Isteni” Garbo új filmje — Magyar vonatkozású filmek a közeli hetek műsraán

— Saját munkatársunktól —

Beograd, január 13.

Balkán legjelentősebb, legnagyobb mozivárosának, Beogradnak, tulajdonképpen nagy filmszezónja a pravoszláv karácsonyi ünnepnapok és az azt követő újév közötti hét. A világ filmgyárainak itteni lerakatai és a filmköleszők erre a hétre tartogatták a slágereket, amelyekkel utraélenkül a mozik színes világa, hogy a farsang hete alatt felvonuljanak még azok a filmszenzációk, amelyek a háromszáz ezer lakósu főváros egyre nagyobb filmszakértelmét eláruló közönségének mindennapi szórakozásává válhassanak.

A nagy filmhét újra bebizonyította, hogy Beograd ma elsősorban az egyre tökéletesebb rendezésű, kifünő sztárokat nevelő francia filmgyártás termékeinek piaca.

A karácsonyi ünnepek alatt a tizenhat mozi műsorából ötben volt fel a francia film,

megannyi valóban műremek, amelyeknek emberi tartalma, megkapó meséje rekord közönséget vonzott. Daniele Darnoux, a gyermek fiatal filmművész, akít most vittek Hollywoodba, Beograd kedvence lett és az a nagy film, amely az egyik premiermoziban a francia kövél védnöksége alatt a beogradit szegények alapja javára, díszelőadás keretében került bemutatásra, a megható filmese és a fiatal művész nemesen érzelmes játéka hatása alatt, felülfizetésekben komoly összeget eredményezett. A Zola film, a nagy francia író harsos életének jelentősebb epizódjaiból kiragadott remek, amelynek címszereplője Paul Muni, jelenleg Budapesten tartózkodik, az ünnepek előtt több mint három héten át két premiermozi műsorán szerepelt. Legalább nyolcvanzer beogradit nézte meg. Most újra vászonra került egy reprimoziban. Amire még alig volt példa, még mindig telt házakat vonz.

Kedvesen és melegen foradta a beogradit publikum az új Mikszáth filmet,

amelyet ugyancsak a nagy ünnepi hét alatt, két premiermozi műsorában vetítették. A háborúelőtti derűs, tréfás, gondtalan magyar dzsentri és huszártiszti élet vidéki hatngulatából lett Mikszáth Kálmánnak, a kristálytisza elbeszélőnek egyik legjelentősebb regénye „A Noszty-fiu esete a Tóth Mariával”. Ennek a regénynek szinpadit változatából Hársányi Zsolt filmszenáriumot írt. A filmszenáriumot a budapesti „Hunnia” filmgyár műtermében magyar és német változatban vették fel, s ez a német változat került el Beogradba, „Mindent a szerelemért” címmel, a főszerepekben: Magda Schneider és a magyar filmek ideális hősszerelmese: Jávor Pál. Vidéki fogadók, cigányzene, tokaji szüreti ünnepek, a magyar „Gyöngyösbokrétá”-ból — sok fide, szép népi táncok, a filmet állandó változatossággal viszik sikerre, amely végül is huszáros attackkal ér véget. A sájdig huszárfőhadnagy — Jávor Pál — és az amerikai kisasszony — Schneider Magda — egymásra talál. A Mikszáth-filmben, a beogradit közönség az első magyar exportfilmet kapta. Ebből a filmfajtából a világ minden részében, már eddig legalább harminc film futott. Jelentős bizonyítéka ez a film

a magyar filmművészet egyre jelentősebb fejlődésének,

amely technikában, összjátékban, kifünő rendezésben, valóban elsőrendűt produkál, hogy mindig derűs, pajzán történetével, jó bonyodalmaival szórakoztasson. Az osztatlan siker, amivel a filmet a főváros közönsége fogadta, bizonyára meghozza a magyar filmek erőteljesebb jugoszláviai piacát, amelyről ez a szórakoztató műfaj, a német filmek erős visszaesése óta, hiányzik. Az újonnan átalakított és szépen berendezett „Odeon”, amelynek a berlini „Ufa”-val szoros kapcsolata van, a reichstadti herceg történetének filmváltozatát hozta színre. Lillian Harveyvel, aki a nagy táncosnő, Fanny Elstert alakította. A film a hajdani nagy Ufa-filmek stílusa felé tart s a vékony, epizódyszerű mesébe pazar baletteket gyömöszöltek, amelyeknek azonban nincs hatásuk. Meglátszik a filmben, hogy reprezentáns munkának készült, de hiányzik belőle a lendület, a keresetlen hatás és a filmet igazán csak a skoldalu, kedves Lillian Harvey művészete tartja össze.

Az újévi hét nagy műsorán elsősorban amerikai filmek szerepelnek, így a grandiózus „Zendai udvar foglya”, ez a milliós költségekkel készített nagy látványos film; a „Metro-Goldwyn” évi nagy slágere a „Broadway Melódia 1938” és Puskin halhatatlan elbeszélése a „Postamester” meséjéből készült filmváltozat, amelyet a Párisban letelepedett nagy orosz rendező, Tourjansky Harry Baur részére készített. Ez a kéltői lendületű, emberi tragédiákat felvonultató nagy francia film a párisi filmszezón eseménye volt. A siker bizonyára Beogradban sem fog elmaradni, ahol az oroszjárgyu filmeket szeretik.

A filmkölesző vállalatoktól beszerzett információim szerint, a farsangi film szezon alatt, több nagy filmet fognak Jugoszlávia moziáit vetíteni.

Jön a nagy Greta Garbo film, a „Walewska grófnő”,

Napoleon egyetlen, tiszta szerelmének hű történetével, majd a „Cavaleade” film testvérfilmje, a „Lloyds of London”, „A világ szíve címen”, amelyek kulturörténelmi vonatkozásai, az angol hajóélet fejlődésének egyes fejezetei és Nelson-flotillájának diadalmas előretörése főleg a tanulmánygók nagy tömegeit fogják vonzani. A film főszereplője Tyrone Power, akít a nemzetközi filmvilág a felejthetetlen Rodolfo Valentino örökösének tart. A magyar vonatkozású filmek során sor kerül

Molnár Ferenc „A triestit leány” című tragikomédiája amerikai filmváltozatok bemutatására

és a magyar-német filmvariációk során felvett egy új Hunnia-filmre is, amelyet „Az elszórtatott menyasszony” címen, Bársony Rózsival és Halmay Tiborral a főszerepekben vetítenek. Elképzelhetjük, hogy ez a két ragyogó ténecfenomén milyen alapos murit fog esapni a vásznon. A film külön attrakciója, hogy abban Budapest, Bécs és a Balaton pompás táji felvételein kívül egy teljes futballmérkőzés is szerepel, sőt a filmben nagyobb szerep jut a két nagy futballistának: az osztrák Sindelárnak és a magyar Tolgy Gézának. A film zenéjét Abraham

Pál írta.

A beogradit filmköleszők most kapták meg az „Universal” műtermében készült nagy világfilmnek propagandaanyagát, amely világfilm

Remarque nagy háborus regényének második részéből, a „Visszatérés”-ből készült.

Hogy ez a nagy film vetítésre kerülhet-e nálunk, az iránt a filmköleszők még nem tették meg a szükséges lépéseket. Németországban és Olaszországban, mint a „Nyugaton a helyzet változatlan” filmváltozata, ez a film sem kerülhet majd színre, amelynek tartalma az elvesztett háborúból hazatérő német katona lelki és testi összezomlása.

A közeli hónapokban lezajló filmszezónnak és a filmvilágnak nagy szenzációja, hogy

a „Paramount” felmondotta Marlene Dietrich szerződését, aki filmenkint negyedmillió dollárt, vagyis tizenkét millió dinárt kapott.

Marlene Dietrichet, az utóbbi években, majdnem minden filmjében balsiker kísérte és a „Kék angyal”, a „Marokkó”, a „Shanghai Express” óta, filmjeire a vállalat erősen ráfizetett. A „nagy” Marlene türelmetlen is volt rendezőivel és partnereivel szemben. Lubitschsal egyszer tetlegességig fajuló összecsapása volt és a filmszüzék sem felelt meg egyéniségének. Berlinbe készült, vissza az „Ufa”-hoz, hogy művészetével vigye előbbre a letűnt német filmművészet jelentőségét. Talán sikerül is neki, ha jó forgatókönyveket kap. Beogradnak mindig külön véleménye volt Marlenéről és a Knez Mihajlova korzónak esztrijei, öltözékben, modorban szívesen utánózzák a filmművésznőt, aki Beograd kedvencei közé tartozott.

Kifünően sikerült a tozalai Mircjam négylet bálja

A bálon megjelent Présics Mladen járási főszolgabíróval az élen Markusev Milán községi és az összes hivatalnokok, valamint az egyesületek vezetői és a községben tartózkodó katonatisztek. A bálon megjelentek Roder Oszkárné, Dr. Veisz Martinné, Vig Andorné, Ádám Jakabné, Ádám Antalné, Schwarcz Mayerné, Stern Kálmánné, Fischer Albertné, Fischer Jánosné, Diósy Dezsóné, Kovács Józsefné, Breiner Jakiné, Hirschfeld Sándorné, Goldmacher Nándorné, Hajnal Dánielné, Szabó Ferenczné, Pálffy Lászlóné, Heller Ferencné, Léderer Gáborné, Rotstein Árpádné, Bracskó Ferencné, Allein Jánosné, Pfeiffer Máxné, Freund Károlyné, Sztánics Raviólané (Zagreb), Dragovic Vukasinné, Plözl Józsefné, Vadóc Károlyné, Vadóc Lászlóné, Blau Ferencné, Brodán Zsifkóvné, Szirtes Andorné (Siklós), Szirtes Sándorné, Horváth Gézné, Vig Vilmosné, Stern Béláné, Morvai Imréné, Róder Jakabné, Dr. Brandisz Kálmánné, Dimitrijevic Nenádné Siska Mihályné, Heves Jenóné, Beck Béláné, Dr. Lusztig Zoltánné, Dr. Müller Sándorné, Bénis Simonné, Dr. Szilasy Lászlóné, Weisz Nándorné, Szepesy Jenóné, Rosenberg Vilmosné, Róth Antalné, Trombitás Jánosné, Dr. Nváray Gyuláné, Kniesel Jánosné, Berger Lászlóné, Horváth Sándorné, Schneider Dánielné, Jovánovic Velimirné, Presburger Andorné, Bizam Mártonné, Binenfeld Béláné (Kula), Léderer Ferencné, Báics Dánielné, Terbovic Gyuróné, Juhász Gáborné, Brandisz Czeczilla, Kummelberg Károlyné Noviszád, Tótisaszegi Jánosné. Leányok: Zucker Paula, Grünberger Aranka és Annuska, Ádám Rózsika, Hajnal Ilus, Scheinberger An-

nuska, Geduldig Macza, Vrsác, Csifcsák Maca, Horváth Gizike, Stern Magdi, Róth Bözsike, Fishl Pirike, Demus Ilonka, Pollák Ilonka, Léderer Pannika, Diosa Dittuka, Braun Mancika. A rendezés nehéz munkáját Roder Oszkárné, dr. Brandisz Kálmánné, Stern Kálmánné elnökök és a vigalmi bizottság dr. Weisz Mártonné vezetésével vállalta. A szerezés-sátorban Ádám Antalné végzett derekas, dicséretes munkát. Nem szabad megfedkezni a kitünő zenekaról sem, amelyet Lőrincz Pál, a topolaiak jónévű primása vezényelt. A mulatság másnap a koradélelőtti órákban ért véget.

BÁLI NAPTÁR

- Január 15, szombat: A noviszádi Református O vasókor népviseleti bálja az Olvasókor nagytermében.
- Január 15, szombat: A bogojevói Gyöngyösbokréta Feketicen vendégszerepel, az Önkéntes Tűzoltótestület rendezésében.
- Január 15, szombat: A szuboliceai Magyar Olvasókor dalárdájának farsangi estje.
- Január 16, vasárnap: A noviszádi Katolikus Kőr műkedvelői előadják az Abbát, délután a Szlobodában.
- Január 16, vasárnap: A Temerini SK műkedvelői előadják a Csárdás c. operettet.
- Január 16, vasárnap: A bogojevói Gyöngyösbokréta második fellépő Feketicen, az Önkéntes Tűzoltó Testület rendezésében.
- Január 16, vasárnap: A kanizsai Magyar Közművelődési Egyesület és a Gardakör Gyöngyösbokréta ünnepe.
- Január 18, kedd: A noviszádi kereskedők bálja a Lloyd helyiségeiben.
- Január 22, szombat: A temerini Kereskedők bálja.
- Január 22, szombat: A szentai Kaszinó társasvacsorája.
- Január 22, szombat: A sztarivrbászi Önkéntes Tűzoltó Testület bálja.
- Január 23, vasárnap: A noviszádi Református Olvasókor műkedvelői előadják az Artatlan a feleségem operettet, délután, az Olvasókor helyiségében.
- Január 23, vasárnap: A bazdáni Önkéntes Tűzoltó Testület műsoros estje.
- Január 23, vasárnap: Gyöngyösbokréta ünnepe Szentán.
- Január 29, szombat: Az odzsaci gyári tisztviselők elítbálja.
- Január 29, szombat: A Grimasz kabaréja Szentán.
- Január 30., vasárnap: A temerini iparosok bálja.
- Január 30, vasárnap: A szentai Kisozdakör műkedvelői előadják a Bíró lánnya című népszínművet.
- Február 2, szerda: A kupuszineai Önkéntes Tűzoltó Testület műsoros dalestje.
- Február 5, szombat: A noviszádi Makabi film-bálja.
- Február 5, szombat: A noviszádi Önkéntes Tűzoltó Testület bálja a Szlobodában.
- Február 5, szombat: A vrbászi Dulcis sportegylet bálja.
- Február 5, szombat: A petrovgrádi Vajvodina sportegylet á'arcos bálja.
- Február 12, szomb-t: A szentai Francia Klub elítbálja.
- Február 12, szombat: A novivrbászi Önkéntes Tűzoltó Testület bálja.
- Február 19, szombat: A szentai Kaszinó bálja.
- Február 20, vasárnap: A szentai Katolikus Négylet műsoros estje.
- Február 26, szombat: A Szentai A. K. álarcosbálja.
- Február 26, szombat: A novivrbászi Dulcis és a Tűzoltó Testület együttes bálja.

Egyesületi élet

***

Több mint nyolcszázan vettek részt a temerini Községi Magyar Katolikus Polgári Kör Arany János estjén

A Katolikus Kör kulturelőadása sorozatában kedden este 7 órakor Arany János estet rendezett. Az ingyenes kulturesten oly hatalmas tömeg vett részt, hogy Temerin legnagyobb terme zsúfolásig megtelt nézőközönnyel, s a 7 órakor érkezők már kénytelenek voltak elmenni, mert már nem volt egy talpalatnyi hely sem. A kulturestet Ködmön János káplán Arany Jánosról tartott felolvasásával kezdték meg. Ködmön János felolvasása nagyon jó volt, mert kellemes hangjával és előadó képességével élvezhetően szórakoztatta a közönséget. Gál Marika, szavaltta Arany János „Mátyás anyja” című verset, szaválásával meghatotta a hallgatóságot. Koperec Pál és társai Veesera Imre, Jakubovó Ferenc, Mészáros József, Zavarkó Mátyás, Horváth József, Sarok László, Gombár György, Gyuráki József, Majoros Mareel, Lévai Franciska, Zavarkó Anna, Zavarkó Iona, Komáresevics Etel, Horváth Erzsébet és Komáresevics Mária, Nép dalárda tagjai Geró Károly és Veesera István tambura népzenekar kíséretével Arany János zenésített dalait; Kondorosi csárda mellett; Sirva jön a magyar nő; A hegedű száraz fája, adták elő fényes siker és általános tetszés mellett. Füstös Károly szavalt kitérően Arany: Árva fiu költeményét Gregus Imre szavaltta élvezettel; Arany: Hamis tanu című versét Veesera Sándor szavaltta; A méh románcja és A világ című költeményeket óriási sikerrel; Balázs László, Arany: Tetemre hívását és a Családi kör paródiáját a tőle megszokott művészettel adta elő. Befejezésül az Analfabéta tanfolyam című 1 felvonásos tréfás kabaré számot adták elő: Pető Lajos, Lőrinc János, Ruminesik Ferenc, Varga Imre, Hemrich Lajos és Mihály, Kóthai András és Frank Benjamin. A kabaré szám szereplői különben a TSK régi kipurált és legszilveszteresebb műkedvelői a legtekélyesebben játszották szerepüket, s állandó derűtiséget szereztek a közönségnek. A kulturestet 10 órakor fejezték be, s majd 20 perc kellett még a közönség a tereméből a legnagyobb rendben kimehettek. A kör legközelebbi kulturestén Vörösmarty estet rendez, amelynek terminusát később közlik.

A NOVIVRBÁSZI KAT. NŐ-EGYLET teastje egy anyagi, mint erkölcsi siker tekintetében minden eddigi rendezését felülmulta. A felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül megjelent óriási számú közönség a legjobb hangulatban reggel 7 óráig maradt együtt a Greifenstein-nél. Hatalmas sikert és sok elismerő tapsot kaptak a magyar és szerb szindarabok szereplői, Horváth Mihály, Punyi Pista, Geiszt Péter, Fodor Elek, Reitter Zsuzsa, Boros Teri és Bonelli Mariska. Ifj. Lakatos Béla hegedűszólóját és Siflis Irma operaénekesnő német dalszámait kitörő elismerés kísérte. A zongora kíséretet Schuch Gyula gyógyszerész látta el a tőle megszokott tökéletességgel.

NOVIKNEZSEVÁCON IS MEGKEZDŐDÖTT AZ ISKOLÁNKIVÜLI OKTATÁS. Noviknezsevácon vasárnap tartották meg az első iskolán kívüli oktató előadást, a Reggeli Újság Közművelődési Tanácsa által rendelkezésre bocsátott anyag felhasználásával. A közönség zsúfolásig megtöltötte a Sziveri vendéglő nagyszobáját. A bevezetőbeszédet Papp

László bankigazgató, a Keresztesek elnöke mondta. Nemes Kázmér Arany Jánosról tartott előadást, s az előadás keretében Szilágyi Erzsike A fülemüle, Mohácsi Imréné a Csallád kör, Kókai Matildka pedig a Gyermekeknek című Arany-verset szavaltta. Mohácsi Imréné az Edeanyámról című dalt énekelte, hegedűn Kovács Géza, harmoniumon Molnár László kísérte. Befejezésül a

Guruló dollár című bohózatot adták elő, szereplők: Dömösi István, Fiala Tivadar, Spang József, Ujvári Bendi, Kókai Matildka, Spang Rózsika. Ugy a költemények, mint az ének-szám előadói és a bohózat szereplői igen jók voltak, s megérdemelték a közönség lelkes tapsait. Itt említjük meg, hogy a knezseváci Keresztesek a Zsindelyezik a kaszárnya tetejét előadására készülnek.

SPORT

Ma délután fejezik be a félbeszakadt NFK-Textil mérkőzést

— A noviszádi alszövetség hírei —

A noviszádi alszövetség igazgató tanácsa értesíti az érdekelteket, hogy az 1937. évre kiadott igazolványok lejárnak. Új igazolványt az alszövetség kérvény ellenében ad ki, amelyet 10 dináros alszövetségi bélyeggel kell ellátni. A tavalyi igazolványok már csak január 17-ig érvényesek. Az új igazolványok színei: alszövetségi tagoknak narancs, játékosoknak sűrű és hírlapíróknak rózsaszín. Lejártak az egyesületi igazolványok is, amelyeket szintén meg kell újítani.

Az igazgató tanács felhívja az egyesületek figyelmét arra, hogy haladéktalanul fizessék be a játékosbiztosítási illetéket.

A verekedés miatt 2:2 állásnál félbeszakadt NFK-Textil másodosztályú serlegmérkőzés ügyében egy határozott a tanács, hogy a még hátralévő 20 percet ma délután kell lejátszani a Karagyorgye-pályán, Popovics-Csátó játékvezetővel, a közönség kizárásával és ugyanazzal a játékosokkal, akik a január 8-i fél-

beszakadt mérkőzésen szerepeltek. A mérkőzés nem közepén kezdődik, hanem azon a helyen, ahol abbamaradt a pályán a két egyesületnek legfeljebb 2-2 funkcionáriusa jelenhet meg.

A Vojvodina-NAK serlegmérkőzést január 16-án a Karagyorgye-pályán rendezik meg, félhárom órai kezdettel.

Az igazgató tanács legközelebbi ülése január 26-án lesz.

A fegyelmi bizottság felfüggesztette a következő futballisták játékjogát: Sztarcevic (noviszádi ZsSK), Conics Jusza (Textil), Zsivics Milán (Trgovacski), Atanackovic és Zsivanov (Isztra), Lasszak (Karagyorgye) s ezeket a játékosokat január 26.-ra, esti félhét órára kihallgatásra idézte be. Büntetést rótt a következő játékosokra: Vesoics Márkó (Isztra) 4 hónap, Babin Atanaszije (Szlávia) 6 hónap, Nésics Milos (Szlávia) 6 hónap. A büntetések a hivatalos lapban való megjelenéstől számítanak.

Február végén serlegmérkőzéssel kezdődik a szubotici alszövetség általános csoportjában a labdarugás

A szubotici alszövetség általános csoportjának vezető egyesületei február 20-án kezdődő serlegmérkőzést játszanak. A mérkőzésen 12 egyesület vesz részt és pedig a Tri Zvezde, OSC, Szombori Sport, Bezdáni SE, becei Gragyanszki, becei Szlavia, JSK, SzAK, Jugoszlóvén, Bajmoki AK, Dulcis és VSC. A kétfordulós mérkőzésen a gyöngébb mindjárt kiesik és nem küzd tovább. Az egyesületek mindazon játékosokat szerepeltethetik, akik barátságos mérkőzésen játszhatnak. A február 20-iki első forduló mérkőzése a következők: Jugoszlóvén—SzAK, Dulcis—VSC, OSC—JSK, Bajmoki—Sport, Bezdán—Tri Zvezde és Szlavia—Gragyanszki. A döntőben játszó három csapat gól és pontarányával osztozik a helyeken.

A JNSz nemzetközi műsora 1938-ban

A JNSz igazgató tanácsa lefektette idej nemzetközi műsorát, amely szerint a jugoszláv válogatottra a következő mérkőzések várnak:

Április 3-án: Lengyelország ellen Beográdban vagy Zagrebban.

Május 8-án: Románia ellen Bukarestben.

Május 29-én: Belgium ellen Beográdban.

Julius 3-án: Magyarország ellen Beográdban vagy Zagrebban.

Augusztus 23-án: Csehszlovákia ellen Beográdban.

Szeptember 6-án: Románia ellen Beográdban.

Szeptember 25-én: Lengyelország ellen Varsóban.

Október 2-án: Olaszország ellen Beográdban.

Ez az utóbbi mérkőzés még nem végleges. Az április 3-i jugoszláv-lengyel mérkőzés világbajnoki selejtező, míg a szeptember 25-i lengyel-jugoszláv mérkőzés barátságos.

1940 augusztus 24-én nyílik meg a tokiói olimpia

A japánok közölték a tokiói nyári olimpia időbeosztását.

Ünnepélyes megnyitás 1940 augusztus 24, zárás szeptember 8. Az egyes sportágak beosztása:

Atléтика VIII. 25.—IX. 1. (Meiji-stadion)

Birkózás VIII. 25.—IX. 2. (Kokugikan szorító).

Hokki VIII. 25.—IX. 2. (Siba-stadion).

Kajak VIII. 25.—26. (Tolabashi- és Arakawa folyók).

Vívás VIII. 25.—IX. 5. (Nemzeti gimnázium).

Labdarugás VIII. 25.—IX. 7. (Különböző pályák).

Torna VIII. 26.—27. (Kishi-gimnázium)

Vitorlázás VIII. 27.—IX. 2. (Jokohama).

Súlyemelés VIII. 28.—29. (Kokugikan)

Céllövés VIII. 29.—30. (Murayama-ter.)

Kosárlabda VIII. 29.—IX. 7. (Különböző pályák).

Uszás VIII. 31.—IX. 7. (Meiji uszósztadion).

Ökölvívás IX. 3.—7. (Kokugikan).

Evezés IX. 3.—6. (Tude).

Kerékpár IX. 3., 4., 6. (Nakasendo).

Lovaglás IX. 3.—8. (Több pályán).

Kézilabda IX. 3.—6. (Meiji-stadion).

A Fruska Góra-társaság hírei

A noviszádi Teli SC január 13-i jelentése szerint a Fruska Góran 10 cm. régi és 10 cm. új, összesen 20 centiméteres hórteg van, amely kemény ugyan, de sielésre és rödlizásra egyaránt alkalmatlan. A hőmérséklet tegnap reggel 5 órakor 2 fok volt a fagyponthoz felett, az idő szép, derült.

A január 23-i siverseny egyes számai a következők: sífutás nőknek, ifjúságiaknak és felnőtt kezdőknek 5 km. távon, haladóknak 12 km., gyermekeknek (handicap) 2.5 és katonáknak 15 km-es távon, végül slalom-verseny férfiaknak. Kedvezőtlen hóviszonyok esetén a versenyt elhalasztják. Benevezni a Putnik-irodában lehet, nevezési díj személyenként 5 dinár.

Tone Banovec, a kiváló szlovén oktató állandóan a Turista-otthonban lakik s mérsékelt díjazásért ad síleckéket minden érdeklődőnek. Vasárnap és ünnepnap a Fruska Góra társaság tagjai számára csoportos tanfolyamot rendez, teljesen díjtalanul.

A társaság tagjai 50 dinárért hétvégi jegyet válthatnak, amelynek ellenében a Turista-otthonban vacsorát, reggelit, ebédet és éjjeli szállást kapnak (fűtéssel és minden illetékekkel együtt) a turistaosztályban. Ugyanaz az emeleti szobákban 55 dinár. Aki az ebédre nem tart igényt, 10 dinárral kevesebbet fizet vagy az ebédet becsomagolva magával viheti. Hétvégi jegyek a Putnik-irodában kaphatók s ugyanott ajánlatos előre biztosítani az éjjeli szállást is, főleg most, amikor sokszor nincs elég hely a kirándulók részére.

Rövid sport hírek

A bécsi Rapid beográdi vendégszerelésére a JNSz 14.000 dinárt fizetett rá.

A Gragyanszki-FC Lyublyana téli seregmelegkötést vasárnap Rosenfeld Ottó vezet.

A szubotocai alszövetség óvását, amelyet a ligaminősítők sorsolása ellen nyújtott be, a JNSz igazgató-tanársa elutasította.

Dr. Vjekoslav Miletic testnevelési miniszter határozatára még egy si-tanfolyamot rendeznek, mégpedig a Crikvenica közelében fekvő Plaszen. A tanfolyamon oktató-jelöltek vehetnek részt.

Kenyeres Árpád, az MLSz főtájkára, a bécsi Sporttagblatt hasábjain hosszabb cikkben ismerteti a magyar álláspontot a KK-ügyben. Beogradban azt fogja indítványozni, hogy az alapító államok 3-3 egyesülettel vegyenek részt az idei KK-ban, Jugoszlávia és Románia adjon egy-egy csapatot s a hiányzó két csapat abból a két országból kerüljön ki, amelyek az elmúlt KK-döntőben képviselve voltak (tehát Magyarország és Olaszország). Szerinte a jugoszláv és román csapatok eddig még mindig kiestek a KK első fordulójában s ezért ellenzi, hogy ez a két állam egyelőre 2-2 csapatot adjon.

Az oszijekai Gragyanszki rövidesen beolvad a Szláviába. Így akarnak Oszijeken olyan csapatot összehozni, amely bejusson a ligába.

Noviszád ökölvívó bajnokságát e hó 10-én, szerdán este félkilenc órakor rendezik meg a Szrpszki Krály nagyteremben. A versenyt a közönség mérsékelt helyárrakkal tekintheti meg.

Szele Mihály, a szubotocai ZsAK ügyvezető elnöke, lemondott tisztségéről, mert orvosa elfiltotta a futballal járó izgalmaktól. Az egyesület ügyeit egyelőre Drenovesanin Vladimir főtájkár vezeti.

A magyar válogatott csapat Lisszabonból szerencsésen megérkezett Párisba, ahol tegnap délután edzést tartott s holnap folytatja útját Luxemburgba.

Györy és Laky, a Ferencváros két tartalék-játékosa, szabadlistára került s alighanem megválnak a zöldfehérektől.

Sportmulatságok Petrovgradon. Petrovgradról jelentik: Vojvodina sportegyesület február 5-én rendezte idei álarcsobálját a Vojvodina szálló összes helyiségeiben. A Vojvodina álarcsobálja minden évben eseményszámba megy az egész Bánáthban és így már előre is nagy érdeklődés nyilvánul iránta. Január 29-én a másik petrovgrádi társadalmi sportegyesület a Schwäbische rendezte álarcsobálját a Central-szálló összes helyiségeiben, amely iránt az összes bánáti német falvakban nyilvánul meg nagy érdeklődés.

A tekésző sport hírei

A noviszádi alszövetség választmánya ma este 8 órakor a Bauer-vendéglőben levő hivatalos helyiségben ülést tart, amelyre kérem az összes illetékesek megjelenését. — Az elnök.

Novivrbász. A novivrbázi Dulcis kugliklub e hó 15-én délután Szrbobránban két 6-os csapattal résztvesz a Jedinsztvo kugliklub jubileumi sereg-tornáján. Vasárnap a Dulcis Noviszádon szerepel, ahol bajnoki mérkőzéseket játszik a Rádnieski, Orao és Falmunkások kugliklubokkal.

KÖZGAZDASÁG

Az új kereskedelmi törvény

Fordította: Dr. Kerényi Dezső ügyvéd (Noviszád)

(5) Az igazgatóság jelentésére a 334. §. rendelkezései megfelelően érvényesek.

(6) Az évi zárszámadások közlésére a 335 és 336. §§. rendelkezései megfelelően érvényesek azzal, hogy a jóváhagyott évi zárszámadásokat és jelentéseket (335. §. 1. bek.) a cégbiróságnak csak akkor küldik meg, amennyiben azt a fenti 4. bek. 1. pontjában említett rendeletek előírják.

(7) A bank és váltóüzletekkel foglalkozó társaságokra nézve nem érvényesek azok a könnyítések, amelyeket a 4. bek. 1. pontjában említett rendeletek adnának.

(8) Megfelelően érvényesek: A tartalékokra, a 337. §. 1, 2 és 4. bek. és a 338 és 339. §§; Az osztalékokra a 340. §. rendelkezései; Az évi zárszámadások és tartalékok rendeleteire a 341. §; A passzív mérleg következményeire, a 342. §.

ÖTÖDIK CIM

AZ ALAPSZABÁLYOK MEGVÁLTOZTATÁSA

Általános rendelkezések

471. §.

Az alapszabályok megváltoztatására a 343. §. rendelkezései megfelelően érvényesek.

Az alaptőke felemelése

472. §.

A felemelés módja

(1) Az alaptőkét felemelni csak az alapszabályok megváltoztatása alapján vállalt új alapbetétek útján lehet.

(2) Az alaptőke felemeléséről szóló határozatnak meg kell határoznia a felemelés összegét, hogy ezen összeg átvevői a tőkefelemelés üzleti évéből járó tiszta haszonból részesülnek-e és hogyan, és hogy abból a határozatnak cégjegyzékbe vezetése előtt mennyit kell befizetni. Csak az alaptőke felemeléséről szóló határozatban lehet elrendelni, hogy a felemelt összeg átvevőitől az átvállalt alapbetét névértékén felüli összeget lehessen követelni, valamint, hogy az új betétekhez külön jogokat lehessen kötni.

(3) Az alaptőkét felemelő összeg tekintetében a 349. §. rendelkezései megfelelően érvényesek; az eddigi tagok részéről történő átvállalásra nézve, más megállapodás vagy közgyűlési határozat hiányában, az eddigi vállalt alapbetétek aránya a döntő.

(4) Az üzletvezetők kötelesek a tagoknak ajánlott levéllel felajánlani, hogy nekik a 3. bekezdés szerint a felemelt összegből járó alapbetéket vegyék át. Amennyiben a tag a a levél postára adásától 15 nap alatt ezt az alapbetétet nem vállalja át, az üzletvezetők azt ugyanilyen módon a többi tagoknak fogják felajánlani, ha pedig nyolc nap alatt azok sem vennék át, az üzletvezetők — amennyiben az alapszabályok vagy a közgyűlési határozat mást nem rendel — szem előtt tartva a társaság érdekeit, saját belátásuk szerint az alapbetéteket nemtagoknak is felajánlhatják.

(5) Az átvételi nyilatkozatot közjegyzői okirat alakjában kell adni. Annak tartalmaznia kell az elvállalt alapbetét összege mellett, az alapszabályokból és az alaptőke felemeléséről szóló határozatban folyó minden más kötelezettséget is, ha pedig az átvevő nem tag, akkor kifejezett beleegyezését arra is, hogy az alapszabályok szerint taggá váljék. Ha azonban az átvételi nyilatkozatokat magán az alaptőke felemelését elhatározó közgyűlésen adják és ha azok tartalma az előző mondat rendelkezésének megfelel, elegendő ha a közjegyző a nyilatkozatot magában a közgyűlési jegyzőkönyvben tanúsítja.

(6) A 420. §. 3, 4 és 5 bek., a 421 és 424 §§. rendelkezései megfelelően érvényesek azon összeg tekintetében is, amellyel az alaptőkét felemelik. Az alaptőke felemelésében a tagok 5.000 illetve 10.000 dinárnál kisebb, de 1000-rel osztható összeggel is résztvehetnek. A 2. bekezdés 2. mondata szerinti alapbetéti összeget meghaladó többletet még a határozatnak a cégjegyzékbe jegyzése előtt teljesen be kell fizetni.

(7) Az alapítási tárgyi betétekre és beszerzésekre vonatkozó jóváhagyásokról szóló határozatok meghozatalára nézve az alaptőke felemelése alkalmával a 351. §. rendelkezései megfelelően érvényesek azzal:

- 1) hogy az alapítási tárgyi betétekről és beszerzésekről szóló jelentésekre a 421. §. rendelkezései érvényesek;
- 2) hogy a 355. §. helyett a 473. §. érvényes;
- 3) hogy az utólagos beszerzések tekintetében a 256. § helyett a 453. §. érvényes.

473. §.

A határozatok cégjegyzékbe jegyzése

(1) Az üzletvezetők az alaptőke felemeléséről szóló határozatot kötelesek a cégjegyzékbe jegyzés végett bejelenteni, mielőtt az alaptőke felemelt összege fedezve van az elvállalt alapbetétekkel és mielőtt a törvény és alapszabályok szerint, illetve a közgyűlési határozat szerint a bejegyzés előtt teendő befizetéseket teljesítették.

(2) A bejelentéshez eredetiben vagy hitelesített másolatban csatolni kell:

- 1) azon közgyűlés jegyzőkönyvét, amely a felemelési határozatot, illetve az írásbeli szavazati határozatot hozta;

(Folytatjuk).

Az amerikai nagytőke üléssztrájkba kezd

Haivan család 120 millió amerikai ellen

Washingtonból jelentik: Az amerikai nagytőkét, mely nem sok megértést tanúsít Roosevelt gazdasági programja iránt, újabb egyre hevesebb támadások érik. Az amerikai sajtóban és közvéleményben egyre szélesebb hullámokat vet lekes belügyi államtitkárnak december 30-án tartott rádióbeszéde, mely teljes leplezetlenséggel mutatott rá a nagytőke és az amerikai demokratikus szellem között fennálló ellentétekre.

— Haivan család áll szemben — mondta Iekes államtitkár — 120 millió amerikaival. Ez a haivan család azzal fenyegetődzik, hogyha nem engedünk szabad folyást spekulációnak és korlátokat állítunk pénzügyi és gazdasági hatalmuknak, melyel szinte korlátlanul uralkodnak 120 millió amerikai, —

általános üléssztrájkba kezd.

Nem kisebb feltűnést kelt Jackson főállamügyész újévi beszéde, melyben kijelentette, hogy az amerikai nagytőke „arisztokratikus anarchiúra” törekszik.

— Amerika a tőke általános sztrájkja előtt áll — mondotta —, mely alkalmadtán politikai változást készít elő. A nagytőke a konjunktúra megtorpanását arra akarja felhasználni, hogy a New Deal, Roosevelt gazdasági programját aláaknázza.

Jackson hivatkozott Sir Arthur Salterre, a kiváló angol gazdaságpolitikusra is, aki a „Yale Review” című folyóiratban annak a véleményének ad kifejezést, hogy

az amerikai nagytőke minden igyekezetével azon van, hogy Roosevelt intézkedéseit elgáncsolja.

Jackson támadásának az ad különös súlyt, hogy benne Newyork állam jövőző kormányzóját látják, aki Roosevelt legteljesebb bizalmát bírja, olyannyira, hogy az elnöki székben utódjának szánta.

Méhészkedjünk

XIV.

Májusban

A családnál, melynél a mézhozamra fektetjük a fősúlyt, az legyen az igyekezetünk, hogy rajgondolatra ne jöjjenek, amit úgy érhetünk el, hogy a családnak elegendő munkát adunk. Amely kaptárban a család túl népes onnan vegyük ki azokat a kereteket amelyekből a méhek kibujófélben vannak, ehelyett adjunk nekik tojással és álcával teli keretet. A kibujófélben lévő kereteket pedig gyengébb családokba tesszük bele. Építeni hagyjuk őket, amennyiben egy-két műlépes keretet teszünk a kaptárba. Végül a legbiztosabb egy üres ugynevezett építő-keretet betenni, ez a rajzást biztosan megakadályozza.

Ha azonban szaporítás céljából rajokra volna szükségünk, akkor nem szabad a fészket keretekkel bővítenünk, szorgalmasan adjunk serkentőadatokat és válasszuk ki erre a célra azokat a kaptárokat, amelyekben az anyaméh már öregedő

A raj lakását tisztítsuk alaposan ki, spiritusz lánggal menjünk végig a kaptár minden oldalán. A kereteket csak keskeny sávval — a műlépből — látjuk el. Ne felejtsük el a röppnyilást állandóan figyelni. Ha nem röpködnek örömet s csak a kaptár oldalán sétálgatnak, úgy tegyük meg a következő próbát: kopogtasunk gyengén a kaptár oldalán s ha

a méhek gyávan visszahúzódnak, akkor anyátlan a család. A méznek szánt hely ha el van különítve, addig meg ne nyissuk a méheknek, ameddig a fészkek helye nincs teljesen tömve méhekkel és az utolsó kereten is méz ragyog.

Májusi munkánk a következő: A kereteket drótozni, a rajok lakását előkészíteni, építő-keret előkészítése és betevése, a heretenyésztes és az anyanevelő kaptárról való gondoskodás.

NOVISZADI TERMÉNYTÖZSDE

Buza 78/79 kgos 2%-os, bácskai, Noviszád környéki 176—178, Szombor környéki 175—177, közép- és felsőbácskai 177—179, bácskai tiszai 177—179, felsőbánáti 177—179, délbánáti 170—172, szerémi 176—178, szlavóniai 177—179, Arpa bácskai és szerémi 130—132.50, Zab bácskai 126—128, szerémi 127—129, szlavóniai 128—130. Tengeri bácskai új garantált minőség 95—97, bánáti újgarantált minőség 92—94, indiai paritásiban új, garantált minőség 95—97, indiai paritásiban február 97—99, száritott indiai paritásiban 112—114. Buzaliscz bácskai és bánáti állomásról nullás g és g 272.50—282.50, kettős 252.50—262.50, ötös 232.50—242.50, hatos 212.50—222.50, hetes 182.50—192.50, nyolcas 125—130. Buzaliscz szerémi és szlavóniai állomásról nullás g és g 270—280, kettős 250—260, ötös 230—240, hatos 210—220, hetes 180—190, nyolcas 125—130. Buzakorpa jutazsákokban bácskai és szerémi 98—100, bánáti 96—98, uszályárú a hajózás megnyitása utáni szállításra 105—107. Fehérbab bácskai 2%-os, zsák nélkül 203—205. Sertészsír 25 kilós kánákban bruttó nettóért 1150—1175. Irányzat: nyugodtabb. Forgalom: közepes.

SZOMBORI TERMÉNYTÖZSDE

Buza, bácskai, Szombor környéki 176—178, felsőbácskai 178—180, szlavóniai 176—178, szerémi 175—177. Tiszai, bácskai uszályból 178—180, Tisza, bánáti uszályból 178—180, felsőbánáti 176—178, bánáti 171—173, csatornai hajórakomány 177—179, begai hajórakomány 176—178. Rozs, bácskai vasút 172—174, Zab, bácskai vasút 126—128, szerémi és szlavóniai 126—128. Arpa, bácskai 63—64 kgos 127.50—132.50, szerémi 63—64 kgos 127.50—132.50, bácskai tavaszi 67—68 kgos 177.50—182.50, baranyai tavaszi 177.50—182.50. Tengeri, bácskai vasút prompt 93—95, bácskai új, február 97—99, bácskai száritott 113—115. Bab, szokvány 202—207. Buzaliscz: Nullás g és g 275—285, kettős 255—265, ötös 240—250, hatos 215—225, hetes 185—195, nyolcas 127.50—132.50. Korpa, prompt 98—100. Sertészsír, új kishordókban: 11—12, új középhordókban 10.75—11.75, új nagyhordókban 10.50—11.50, kánában bruttó nettóért 10—11. Sőtött szalonna pofa és hasaja nélkül 10.50—11.50, füstölt szalonna: 11.50—12.50. Irányzat: változatlan.

KÜLFÖLDI TÖZSDEZARLATOK

A dinár árfolyama: Budapest 7.20—7.75, Prága 60.55—60.95, Berlin 5.63—5.67, London 215.70.
Zürich: Beograd 10, Páris 14.50, London 21.60 egynegyed, Newyork 432 egynegyed, Brüsszel 73.23, Milánó 22.74, Amsterdam 240.60, Berlin 174.10, Bécs 81.575, Prága 15.16, Varsó 82, Bukarest 3.25.

— A vojvodinai tehének gyengéje: a hajásár szeme. A napokban számtalunk be arról, hogy a feldühödött tehén egy kamenicai hajásárnak kiütötte a szemét. Most újabb hasonló szerencsétlenség történt Pavkov Gyóka zsabalyi földművest tegnap szintén felszemmelle szállították be a noviszádi kórházba, balszemét egy tehén kiütötte. Pavkov sérülése súlyos, fennáll a veszély, hogy elveszti jobb szeme világát is.

LEGÜSABB

Anglia és Franciaország a Népszövetség mellett

Párisból jelentik: Delbos külügyminiszter szerdán hosszasan tárgyalt az angol nagykövettel a hétfőn összeülő népszövetségi tanácsülés tárgysorozatával kapcsolatban. Delbos már vasárnap Genfben lesz és megbeszéli Edennel annak a közös nyilatkozatnak a tartalmát, amelyet az angol és a francia kormány a Népszövetség jelentőségéről tesz. A Petit Parisien szerint a két nagyhatalom hitvallást tesz a Népszövetség iránti hűségéről és hangsúlyozni fogja azt, hogy Anglia és Franciaország nemzetközi politikájának továbbra is a Népszövetség a sarkpontja. Arról is szó lesz a nyilatkozatban, hogy nincs szükség a Népszövetség alapokmányának módosítására.

A szovjet háborúra készül

Londonból jelentik: A Daily Mail rigai jelentése szerint Szovjetország Szibériában óriási mennyiségű hadianyagot halmozott fel. A hadianyagszállítványok miatt a transzszibériai vasút forgalma teljesen megbénult. Ebből Moszkvában arra következtetnek, hogy a szovjet tavasszal háborút indít Japán ellen. Sztalin e hét folyamán fontos tanácskozásokat tartott Blücher tábornaggal, valamint Vorosizilov hadügyi népbiztossal és Jezsoval. A megbeszélések a kínai—japán háború várható fejleményeivel álltak összefüggésben.

Goga rendelete a só- és petróleumárusításról

A magyar párt közbenjárt a cselédrendelet visszavonása ügyében

Bukarestből jelentik: A só- és világitó petroleum árusítását az Egyesült Államokban kivessék az eddigi árusítók kezéből és külön e célra alakult üzletekben árulják. Az elárúsító üzletek tulajdonosai azonban kizáróan román népi származásúak lehetnek. Más származású nem kaphat jogot arra, hogy e két cikket árusítsa. Az árusítási jogot ugyanolyan feltételek mellett adják ki, mint az italmérési engedélyeket.

Az ugynevezett cselédrendeletet, amely a zsidókat eltiltja a 40 éven aluli keresztény cselédek alkalmazásától, úgy látszik, mégis végrehajtják. Mint ismeretes, ebben a tekintetben a román kormány tagjai között bizonyos nézeteltérés állott fenn. A brassói munkafelügyelőséghez már megérkezett a rendelet. Az erdélyi magyar párt temesvári tagozatának vezetői felkeresték a megyefőnököt és a rendelettel kapcsolatban felhívták a figyelmét a székely cseléd lányok ügyére, hangsúlyozva, hogy ezeknek a lányoknak nincs más megélhetési forrásuk. A megyefőnök kijelentette, hogy a párt kérését továbbítja az illetékeseknek.

A Curenul értesülése szerint a választásokat március 15-e és 30-a között tartják meg.

A román minisztertanács elhatározta, hogy felfüggeszti mindazoknak a lapoknak a megjelenését, amelyek engedélyét a Tatarescu-kormány adta ki.

Újabb bukaresti jelentések is megerősítik azt a hírt, hogy a román állampolgárságok felülvizsgálása az ugynevezett Macescu-féle törvény rendelkezései alapján történik. Ez a törvény kimondja, hogy csak azok tarthatnak igényt román állampolgárságra, akik 1918 előtt legalább öt évvel illetőséggel rendelkeztek a mai Románia területén. — Amennyiben egyesek e rendelkezések ellenére állampolgári bizonyítványt kaptak, azokat úgy tekintik, mint akik csalás útján jutottak hozzá.

Ki fizesse a szuboticali fanyai utak kiépítését?

A szubotical városi képviselőtestület utépitési bizottsága Ivkovic Ivandékiés Iván városelnök elnökletével ülést tartott, amelyen az utépitési kérdéseket foglalkoztak. Petrovics Koszta főmérnök, mint jelentették, a múlt évben nagyvonalu tanulmányt készített, amelyben pontosan meghatározta a város utépitési programját, különös tekintettel a tanyavidék megdöbenté közlekedési állapotaira. Ugyanakkor ugyanis, amikor a város belterületén kitűnnek az utcaburkolatok, a külváros, de különösen a környékbeli tanyavidék a téli hónapok alatt ugyszólván teljesen megközelíthetetlen. A kö-

zei tanyacsoportokra kocikkal egyáltalán nem lehet eljutni, a tanyai lakosság pedig ősztől tavaszig, ugyszólván el van zárva a világtól.

A bizottság áttanulmányozta a városi főmérnök tervezetét és megállapította, hogy

legsürgősebben 137 kilométer ut kiépítésére van szükség.

Ennek költségeit úgy hoznák be, hogy holdanként 50—50 dinárt kellene fizetni hat éven át minden esztendőben a földművelő lakosságnak. A bizottság ezt el is fogadta, de mint értesülünk, az érdekelt földművesek nem hajlan-

dók az egész összeget, vagyis hat év alatt holdanként 300—300 dinárt fizetni, hanem azt követelik, hogy az utépités terhének arányos részét a városi lakosság fizesse, annál is inkább, mert annakidején a városi aszfaltoz munkálatok terheit nemcsak a városi, hanem a tanyapolgárság is viselte.

Az utépitési bizottság legközelebb ismét ülést tart, amelyen megkísérli, hogy összeegyeztesse a tanyai és a városi lakosság érdekeit.

A szombori villanybizottság szerdai ülésén elhatározta, hogy az ipari áram díját harminc százalékkal csökkenti

A szombori villanybizottság szerdai ülésén foglalkozott a panaszokkal, amelyek az utóbbi időben az áram magas díja miatt hangzottak el. A bizottság hosszas tanácskozás után jogosultnak nyilvánította a sérelmet és kimondta, hogy

az ipari áram díját 30%-kal csökkenti.

Az ülésen ezenkívül elhatározta még, hogy a közeljövőben a többi áramok díját is jelentékenyen csökkenteni fogják. Ezt különben is bele kalkulálták már az 1933—39. évi költségvetésbe. A további árleszállítások, a beavatottak szerint, már a közeljövőben várhatók.

A villanybizottság határozata jó hatással lesz a város gazdasági helyzetére, mert ugy az iparban, mint a kereskedelemben a tulmagas áramdíj jelentékenyen csökkentette a termelést és forgalmat.

ZENE

Hendel és Bach hangverseny Noviszádon

Merész feladatra vállalkoztak a szombori és noviszádi filharmonikusok, amikor elhatározták, hogy Hendel és Bach műveiből hangversenyt rendeznek. A két város egyesített filharmonikus zenekara respektábilis erőt képvisel és így érthető, hogy Noviszád zeneértő közönsége érdeklődéssel tekintett a hangverseny elé. Hendel és Bach interpretálása magában véve is nagy dolog és ezért külön köszönet jár a két zenekar tagjainak.

Dr. Kiss Lajos a kiváló karnagy rátermettségével és hűzártsággal kihozta ezt a monstre zenekarból, amit csak ki lehetett hozni. Minden részben egységes és precíz munka jellemezte az előadott számokat. A szólóisták is megérdemelték azt a tapsot, amellyel a közönség honorálta művésztüket. Tábori Ilona Hendel két operájából énekelt áriákat, tiszta csengésű, erős hangja, amely tudott azonban ellágyulni is, ott, ahol kellett, még a meglehetősen rossz akusztikájú teremben is pompásan érvényesült. A többi szólóistákról szintén csak elismeréssel nyilatkozhatunk. Kiss János zongoraművész Bach f-moll zongorahangversenyét adta elő zenekari kísérettel. Ez a szám érte el a legnagyobb hatást, mert a zenekar tökéletesen aláfestette Kiss János művészi produkcióját és harmonikusan olvadt be a zongoraszóllóba. Kiss Kálmán hegedűjátéka teljes elismerésre talált, de megtapsolta a közönség a többi szólóistát, dr. Gergely Jenőt (fuvola), Andriasevics Petart (kürt) és Katacsics Joszopot (oboa) is.

Mindent összevéve a megjelentek teljes meglepődéssel távoztak a hangversenyről.

A noviszádi zeneegylet babérkoszorút adott át dr. Kiss Lajos karnagynak, akit a közönség melegen ünnepelet nagyszerű vezénylése alkalmából.

A megmentett lélek

Regény

Írta: FERTSEK FERENC

- 81 -

Copyright by Reggeli Ujság and Publicitas Press Service. — Utánnnyomas tilos

Már a beutazási engedélyt is kiállította, hogy semmi fennakadás ne legyen. Mi meg otthon mindig szélesnek tartottuk egy kissé Natását.

Mihály csöndesen megfordult és bement a szobájába. Az íróasztalon hevert az irattáskája, azzal jött vissza.

Ilona azalatt is csacsogott, észre sem vette, hogy nincs benn az ura.

— És azt írja Natasa, hogy nem tudja ugyan, milyen uton-módon kerültem Magyarországra, de rendkívül meg van nyugodva, mert Csikágóban igen sok magyarral találkozott és azok mind jó emberek. Reméli, hogy jó emberek közt vagyok én is és arra kér, fejezzem ki az ő háláját is, amiért engem nem hagytak el. Szóval maga elküldte Amerikába a Tobolkszban irt leveleimet, azt, amit visszahozott a tatár emberre? Így már értem.

Soha, soha nem csapongott így még Ilona, a szófukar, a csendesen-közömbös, a magabazárkózott lélek. Sokat tesz az öröm — gondolta Mihály keserűen.

— És ez a csekkönyv is! Megbolondult ez a Natasa? Nézze, csekket is küldött, egy londoni bankra van kiállítva. Nem dollárban, fontban. Hogy áll most a mi pénzünk szerint a fontsterling?

Es két kezét a szívére szorítva, szemét, amely most tisztán és olyan kéken ragyogott, mint a feliőtlen májusi égbolt. Mihályra emelte, valami tiszta gyermeki örömmel.

— Higyje el Mihály, kimondhatatlan boldog vagyok, hogy Natasa és mindenki él és az sem közömbös nekem, hogy ilyen jó anyagi viszonyok közepette élnek ha keményen megdolgoznak is ezért. Ez rámnézve nagyon megnyugtató. Kell, hogy befolyásos emberek legyenek, ez mindenképp látszik. Ha így rögtönösen meg tudták szerezni a beutazási engedélyt; nagy dolog ez, Mihály!

— Nagy dolog, Ilona... bólint Mihály is. Persze, nagy dolog, lehet rá bólintani. Mennyi is ebben az évben a kontingens Magyarország számára? Papiron, gondolom kettőezer, de csak papiron, mert azért nem engednek be annyit...

Nagyon, nagyon messziről hallik el hozzá az Ilona hangja.

— Elsősztályu hajójegy, luxus hajóra! Meg ez a hatalmas összegű csekk! Natasának halvány fogalma sem lehet, mennyi pénzt jelent ez itthon!

Mihály gépiesen bólint megint. Sok, nagyon sok pénz az bizony.

— Azt írja Natasa, azért küld nagyobb összeget, hogy itt mindenféle kötelezettségemnek rendben eleget tehessek. Mindenkit elégitsek ki a lehetőséghez képest bőségesen. Azt írja, hálásnak kell lennem azok iránt, akik felkaroltak.

A hála szép dolog, a hála szép

dolog, szép dolog a hála — mint ha csak rég elmúlt gyermekkor tanításaira emlékeznek, még mindig bólintva-bólintgat Mihály.

— És ha nem elegendő a pénz, kábelezzek; azonnal intézkedik, kábel útján fog intézkedni, hogy a szükséges összeg rendelkezésemre állhasson. Hát nem jó testvér ez a kedves Natasa? — kérdi Ilona ellágyultan.

Valóban, nagyon, nagyon jó testvér Natasa. Jó testvér, nem vitás.

— És hát mit is irjak én most neki, Mihály?

Végre hát meg kell szólalnia neki is. Meg is szólal; azt mondja messziről jött hangon:

— Ne írjon. Kábelezzen. Az amerikai ember nem győzi kívárni a levelet. Türelmetlen.

—Kábelezzek? De hát hogyan tudassak velük mindent? Azt csak levélben lehet!

—Azt csak tudathatja, hogy örült a levelüknek és hogy mikor melyik hajóval indul? A hajójegy egy évig érvényes és a Lloyd Italia bármelyik luxusgőzösét igénybeveheti a három közül. Az egyik indul... legközelebb... mikor is, várjon csak... de hiszen itt vannak a prospektusok.

S nagy csomó színes füzetet szedett elő az irattáskából.

— A többit aztán elmondhatja szóval is. Őt nap alatt Newyorkban lehet lenni már. Valaki bizonyosan várni fogja már ott. Vagy a sógora vagy a nővére. Vagy mind a ketten.

Mintha nem is Mihály beszélne. Űresen, lélek nélkül hullanak a szavai a szoba csendjébe. Ugy koppannak a fájó szívnek falán, mintha sulyos, nehéz rögök zuhognának a sirüregbe, amelybe éppen most temetnek el örökre valakit.

Ilona nem érti, nem, nem érti. Nem lehet ez, nem. Hogy Mihály.. Hogy Mihály azt gondolja róla, hogy...

— Itt a vizum —, koppan valami az asztalon Ilona előtt s a Mihály szintelen hangja hallik — az utlevél...

Az asszony hitetlenül bámul az emberre. Könyvek szítálják a hangját, ahogy méltatlankodva kérdezi:

— Maga már ezt is megszerezte? Ennyire sietett?

Mihály csak bólint.

— Gondoltam, hogy... most már, hogy ilyen jó híreket kapott, sürgős lesz a dolog magának. Igyekeztem megszerezni az iratokat, hogy ne vesztgesse az időt, tudom, hogy az ember ilyenkor már türelmetlen...

Ilona még mindig hitetlenül forgatja az utismertető színes füzeteiket. Milyen gyönyörű kiállítású mindegyik! Pompás fölvételek: az uszómedence és a tenisz- meg pólópálya a hajón, a társalgó, a zeneterem, a nagy táncterem, a télikert... Hm, így fest egy luksuskabin... Csinos...

(Folytatjuk)

APRÓHIRDETÉSEK

egy hetköznap, mint vasárnap egy szó 1— dinár, NAGY BETUS 2— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12— dinár. Hirdetéseket a másnapi lapra délután 3 óráig, szombton déli 12 óráig ve zünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli

„ELBA“ regisztrátor

Mindent felülmuló ujdonság a levéllerakás terén

„HEBONA“ rendszer

Rudolf Zeifler, Zagreb, irodai gépek kereskedése

Boškovičeva, 42. — Telefon: 79-90

Ha merlegkepes könyvelővé akarja magát kiképeztetni ha praktikus könyvvezetési óhajt bevezetni, ha könyvszakértőre lesz szüksége, írjon:

Borbély Lajos könyvszakértőnek

Novi sad, Postafiók 75. lakás Nikola Tesla u. 26.

ELADÓ

Hálószoba-butor, komplett, kifogástalan állapotban eladó. Megtekinthető naponta 14 és 16 óra között Postanszka ucca 3 szám alatt, Noviszádon. 334

Malmosok, raktárból azonnal kaphatók külföldi és belföldi malomkövek daráláshoz és francia kifrléshez 30—48" Mamuzsics Iván, Szubotica, Zriny-szki trg 11. 17

Seroképület jóforgalmu fűszerüzlettel és pékséggel más vállalkozás miatt sürgösen eladó. Ugyanott egy cséplő-gépgarnitúra olesón eladó. Özv. Majer Katarina, Telecska. 353

KIADÓ

Jólberendezett géplakatos és galvanizáló műhelyemet bérbe adom. Ajánlatokat „Noviszádi“ jellegre a kiadóhivatal továbbít. 344

KFRESLET

Komfortos lakást, lehetőleg magányos házat (villát) 3—4 szobával és az összes mellékkeliségekkel bérbe vesz házaspár április hó 1-től vagy előbb. Ajánlatok a lap kiadóhivatalába kéretlenek. 321

Felvezsek két fiatal géplakatos-vagy vasesztergályos segédet azonnali belépésre. Ing. Kovács, Noviszád, Kralja Alekszandra 7. 350

Férfi ingek, pyjamák varrásához keresünk perfekt, ügyes varrónőket. Jelenkezni pénteken és szombaton Radnicska ucca 5/a szám alatt. 352

Fiatall bejárólány azonnalra felvételt. Gajeva ul. 7. 351

Keresek magányosan álló, gyermekszertető, izr. nőt 2 éves gyermek felügyeletére. Fényképpel ellátott írásbeli ajánlatok Kardos hirdetővállalathoz, Noviszád, intézendők. 360

KÜLÖNFÉLE

Használt könyveket, egész könyvtárakat minden nyelven vásárol Menahem Papo antikváriuma, Noviszád, Kralja Alekszandra 13. sz. 6439

BORBÉLYOK! Beretvák, ollók, gépek étesítését leszállított áron és szakszerűen végzi Gubányi Sándor, Szubotica, Krupcezeviceva 4. 170

Elegáns, szép, lakkozott bálj frizurák Szuboticon, a Marica-szalomban készülnék. — Legujabb villanyvondolálás reklámáron. (Pašičeva ul. 8.) 5

Jó ruhánál is fontosabb az üde, tiszta arcbőr. Elhanyagolt, tisztátalan arcbőrt már pár napi használat után felüldíti az elismert Daruvári crém Használható éjjelre vagy nappalra. Minta-csomagot 3 dinár postabélyeg ellenében küld Blum gyógyszerár, Subotica, 107.

Aki házat, telket, földet venni vagy eladni akar, forduljon bizalommal az ingatlanforgalmi irodához, Noviszád, Kralja Petra II. 26, Noviszád. 359

FIZESSEN ELŐ

A REGGELI UJSÁGRA

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50
Telefon: 21-37, éjjel 20-58
Felelős kiadó: **André Dezső**
A kiadóhivatal vezetője: **Blažek Ferenc**
Preliata — Előfizetés:
Egy óra . . . . . 28— dinár
(kihordó útján 30 din.)
Három óra . . . . . 80— dinár
(kihordó útján 86 din.)
Félévre . . . . . 160— dinár
(kihordó útján 172 din.)
ziási svakodneвно. Meg eientk naponia
Post.čekovni račun — Postacsekikaszámia:
Zagreb, 46.692

A szenvedély áldozata, avagy: Akit a szerelem tetovált.